

Katolički list

ZVONIK

GOD: XVI BR. 5 (163) Subotica, svibanj (maj) 2008. 100,00 din

Susret mladih u Baču

Predstavljamo:

Župa Marija Kraljica svijeta na Paliću

intervju:

Grgo Kujundžić

Prva pričest na Paliću

Naši mladi u Varaždinu

Krizmanici

Župa Sv. Terezije Avilske

Župa Sv. Roka

Piše: mr. Mirko Štefković

Promjena radi ustrajnosti

Dalo bi se raspravljati o tome koji je mjesec najljepši u godini, no svibanj svakako ima nečega posebnoga. Sva priroda odlaže svoje već odavno izlizano zimsko ruho i oblači veličanstvenu haljinu punu boja, svijetlih i razigranih. Pažljivo birajući između najljepših boja kojima sam Stvoritelj obznanjuje svoju uzvišenu umjetnost ljubavi prema svemu stvorenome, upravo u svibnju time ukrašavamo slike i oltare naše drage Nebeske Majke Marije. Time joj želimo izreći koliko je volimo, jer je zbilja osjećamo i doživljavamo Majkom. Pored stručaka, buketa i vijenaca u koje se pretače naša privrženost prema Blaženoj Djevici Mariji, još joj se više želimo približiti i počastiti je svojim molitvama i svibanj-skim pobožnostima.

U mnogim našim župama redovito se u ovome mjesecu svaki dan obavljaju svibanjske pobožnosti. Istina, malo je onih koji svaki dan uspijevaju odvojiti vremena za odlazak na zajednički susret s nebeskom Majkom u molitvi, ali se zato još mnogi od nas vjernika u svibnju češće utječu njezinom zagovoru. Sve je to za pohvalu. Svaki takav i najmanji dar i molitveni znak pažnje prema Mariji treba podržati, potaknuti. Kad smo s Marijom, tada smo i s Isusom, jer On je uvijek uza svoju Majku. Zato svaka njezina molitva i zagovor tako brzo dopire do Njegova milosrdnog srca, do izvora svake milosti i utjehe.

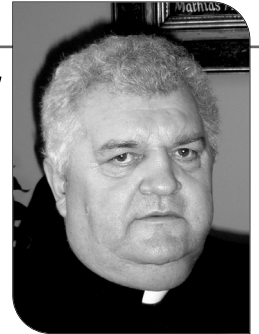
Svjesni toga, znamo gotovo iz navike uzeti krunicu i pomoliti se sami, kad nam nije moguće otići za zajedničke pobožnosti u crkvu. Rijetki su slučajevi kada se te pobožnosti obavljaju skupa u obitelji, no ima i onih koji se barem jedanput tjedno skupe da u svojim domovima pozdrave i počaste Mariju. Sjećam se dobro svibanjskih večeri kada smo i mi u obitelji, već na kraju dana, znali skupa izmoliti krunicu. Priznajem da sam često puta radije već želio na spavanje, no o tome nije bilo ni govora. Dolikovalo je da se zajedničkom molitvom okupimo pred nebesku Majku. Međutim, nerijetko se događalo da je nekome, pa i meni isto tako, po koji put tijekom molitve klonula glava. U tim prilikama se nije bilo dovoljno samo bolje usredotočiti na otajstvo krunice koje se molilo. Bilo je potrebno zbilja se boriti sa snom, mada ni to nije jamčilo siguran uspjeh za ustrajnost u molitvenom nastojanju. Jednom sam prilikom, međutim, shvatio kako si u takvim situacijama mogu pomoći promjenom položaja tijela. Bilo je dovoljno da se ispravim i odjednom sam puno svježiji. Ponekad sam tu svježinu otkrio u kakvoj svetoj prilici ili kipu. Ta iskustva su mi bila dragocjenom školom molitve, jer sam s mnogo manje napora i upornosti već uspavane volje, puno više mogao postići malim pokretom, tj. svjesnim tjelesnim uključivanjem u molitvu.

Svibanjske pobožnosti, a osobito molitva krunice, slijede logiku ponavljanja. Ona smiruje, vraća ravnotežu, ali zato znade i uspavljivati. Drugima to pak može biti doslovno rečeno dosadno. No, generacije i generacije su upravo po takvoj molitvi crpile snagu za svetost života. Iz duhovnih dnevnika tolikih svetaca jasno vidimo da ni oni nisu bili pošteđeni sličnih poteškoća u molitvi. Ali su ustrajali.

Zato, dragi čitatelju, pokušajmo okrijepljeni molitvama svibanjskih pobožnosti i mi naći snage za ustrajnost. Možda će za to biti potrebno nešto malo i promijeniti u našem načinu molitve, ali od nje ne smijemo odustati. U danima kada nam molitva zna postati teškom i mukotrpnom, sjetimo se kako se, osobito u svibnju, našoj nebeskoj Majci možemo obratiti ljepotom ubranog cvijeta. Ona će to razumjeti i za uzvrat nam darovati novo nadahnuće da ne prestanemo moliti.

Vaš urednik

Piše: Željko Augustinov

Stvaranje čovjeka

*I reče Bog:
"Načinimo čovjeka
na svoju sliku,
sebi slična. (Post 1,26)*

*Jahve, Bog,
napravi čovjeka
od praha zemaljskog
i u nosnice mu udahne
dah života.*

(Post 2,7)

Cijenjeni prijatelju, sigurno se češće pitaš kako je to ustvari nastao čovjek, a i zašto je nastao. Biblijski pisac oduševljeno i nadahnuo ovako tumači:

Bog umijesi glinu i stvara, oblikuje čovjeka. Mogli bismo reći da stoji kraj rijeke, ogleda se u dugi i kako u njoj vidi sebe po toj slici kao pravi umjetnik oblikuje čovjeka. Ali, tu nije kraj. Kad je lik gotov, tada klekne i u nosnice mu udahne dah života. Oživio ga je poljupcem. U tom času mu je udahnuo svoj dah ili Duh, pa tako čovjek postade živa duša.

Što se ovim htjelo reći? Bog, Gospodar svemira stvorio je čovjeka da on bude gospodar zemlje i svih bića koja mu je Bog prije toga stvorio. A da bi čovjek mogao odgovoriti ovom životnom pozivu, Stvoritelj ga je obdario razumom, voljom i sposobnošću gospodarenja. Bog gospodari cijelim svemirom, a čovjek ovdje na zemlji. I u tome se ogleda čovjekova sličnost s Bogom Stvoriteljem.

Po utjelovljenu i Bog je uzeo stvoreno tijelo. Zašto? Zato da ga se Adam ne uplaši kad ga ovaj posjeti i probudi iz mrtvih.

Prijatelju, znam reći ćeš kako je čovjekovo drugovanje s Bogom kratko trajalo, a i nakon našega otkupljenja i naše drugovanje s njime ima svoje prekide. Nemoj ni u tim trenucima zaboraviti da te je Gospodin poljupcem stvorio udahnuvši ti dah života, i tako te učinio sebi sličnim. Uzvрати mu poljupcem vjere i predanja, a ne izdaje. Budi mu prijatelj, a ne Juda izdajnik. Neka te u tome uvijek vodi svijest da te Bog u stvaranju poljubio i sebi sličnim učinio.

Župa BDM – Kraljica svijeta na Paliću

Pod nebeskom zaštitom BDM Kraljice svijeta i sv. Urbana

U najljepšem dijelu Palića smještenom približno sedam kilometara istočno od Subotice, između Splitske aleje i gusto uređene šume – šetališta, smještena je kapelica Blažene Djevice Marije – Kraljice svijeta. U dvorištu koje je paralelno s Ulicom biskupa Lajče Budanovića nalazi se i crkva Sv. Urbana I, pape. Tako bi se u najkraćim crtama mogao sažeti opis i položaj ove katoličke župe smještene na Paliću u kojemu živi 8500 stanovnika, a od kojih je prema podacima župnika **vlač. Józsefa Leista** 6000 vjernika. Prema podacima koje nam je ustupio župljanin ove župe **Grgo Kujundžić**, naselje Palić javlja se mnogo kasnije od naziva jezera Palić. Još 1462. u jednom dokumentu se spominje pustara Palij (Paly), a u jednom pisanom spomeniku iz 1580.–1582. koji potječe iz turskih vremena javlja se naziv Pálegyháza. Vojska Eugena Savojskog se utaborila na obali jezera Palić 28. rujna 1697. g., ali se zbog nedovoljne količine vode nije dugo zadržala. Krajem XVII. stoljeća logorovao je tu sa svojim jedinicama i general Marsigli. Kasnije, u djelu *Danubius Pannonica Mysicus* je 1727. ucrtao pored Subotice i jezero Paligo Palus.

IZ POVIJESTI ŽUPE: Čim se počelo više naseljavati područje okolice Palića, peštanska obitelj **Vissy** je 1892. godine sagradila gore spomenutu crkvicu kao mauzolej, a blagoslovljena je u čast Pohađenja Blažene Djevice Marije. Kada je župa osamostaljena, crkva je preimenovala u čast Marije Kraljice Svijeta. Zapadno od kapelice je sagrađen ljetnikovac iste obitelji koji je kasnije preuređen u pomoćnu crkvu Sv. Urbana. Službeno je, dakle, na Paliću ustanovljena vikarija Sv. Urbana 1926. godine u prostoru tadašnje tzv. *Ekonomije*.

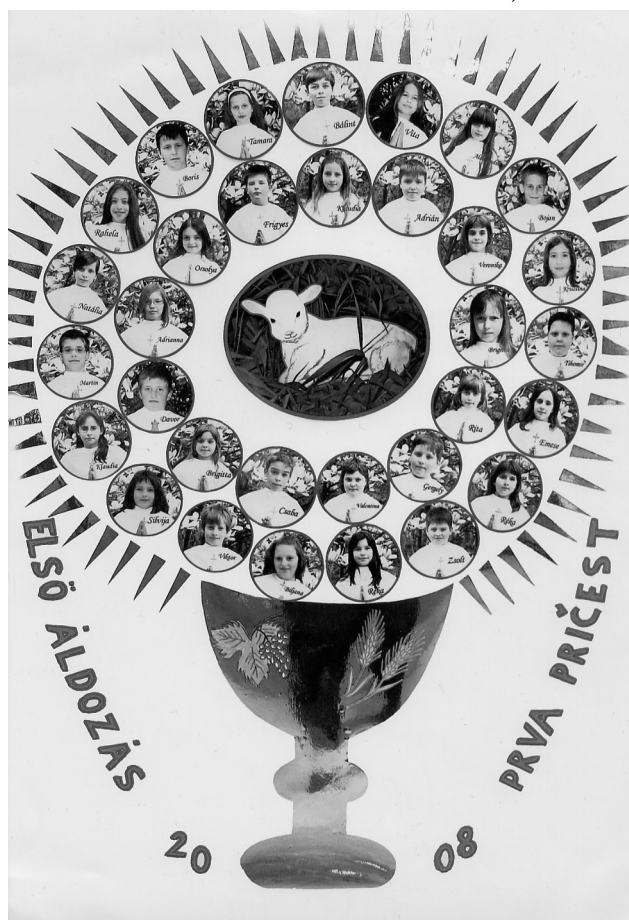
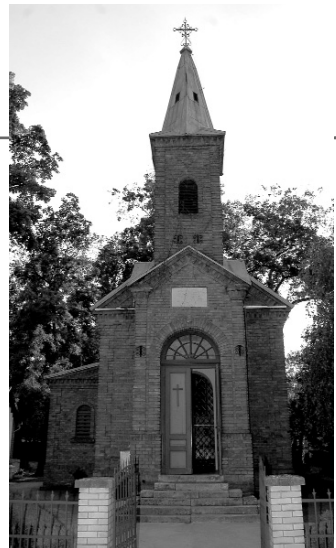
Župa odnosno crkva BDM – Kraljica svijeta je ustanovljena 1. siječnja 1956. godine za vrijeme župnika **Franje Bertrona**. Kapela je duga 7 m., široka 6 m. i visoka 8 m., a toranj je visok 14 m. Bogoslovlje se vršilo u školskoj zgradi do 1945. i kapela je u školi bila posvećena u čast svetoga pape Urbana I. Kada je ta kapela prestala s radom, zbog velikoga broja vjernika župni stan je pregrađen u crkvu koja je u toj službi od 1967. i više puta je prepravljana i dograđivana da bi postala jedan od vrlo lijepo uređenih crkvenih prostora ovog poznatog turističkog mjesta. Zvona su elektronska, a Maticice se vode od 1933. god.

Kompletno preuređenje ljetnikovca u crkvu Sv. Urbana, sadašnjega izgleda, započinje 8. kolovoza 1978. mladi župnik József Leist, što i završava za nekoliko godina. Kasnije nabavlja i postavlja na kor orgulje, uvodi ozvučenje, električna zvona i daje novosadskom umjetniku-slikaru Ferencu Hodiju izraditi 14 slika postaja križnoga puta u modernom stilu. U crkvi Sv. Urbana se nalaze oltar, svetohranište, kipovi, ambon i krstionica od drva. Kipove BDM i sv. Leopolda Mandića od drva je izradio mađarski umjetnik, svećenik **István Szabó**. S obzirom na to da se bogoslužje danas obavlja u crkvi posvećenoj sv. Urbanu, u

crkvi-kapelici BDM Kraljice svijeta se samo ponekad održavaju liturgijski obredi. U paličkoj župi tako danas postoje tri proštenja: 12. svibnja – Dan sv. Leopolda Mandića, 25. svibnja – sv. Urbana i 22. kolovoza – Dan župne crkve BDM – Kraljice svijeta.

ŽIVOT ŽUPNE ZAJEDNICE: Paličku župnu zajednicu posjetili smo 9. svibnja, samo dva dana prije Prve svete pričesti za vjernike Mađare. Po svjedočenju nekolicine vjernika poslije svete mise na kojoj su bili i ovogodišnji prvopričesnici, svakoga petka poslijepodne okupljena zajednica u crkvi moli za obitelji i za duhovna zvanja. Udruga sv. Elizabete djeluje na karitativnom planu: redovito sakuplja priloge za nekoliko siromašnih obitelji i starije osobe u potrebi, više puta prikupljene odjevne predmete dostavljaju Caritasu u Subotici. Po svjedočanstvu vjernika, župnik osobito skrbi za starije tako što priređuje svečanosti za njihove jubilarne rođendane. O blagdanu Božića i Uskrsa u župi se slavi posebna misa za stare i bolesne, a za tu prigodu članovi župne zajednice organiziraju prijevoz za one koji ne mogu sami doći u crkvu. U župi ima dvadesetak ministranata, djevojčica i dječaka. Za početnike se organiziraju probe kako bi što bolje mogli služiti kod oltara. Ono što je za naše prostore osobito zanimljivo jest da je među ministrantima na sve-toj misi bila i jedna djevojčica-ministrantica. **Ibolya** koja se pripremljala za Prvu sv. pričest u razgovoru je istaknula kako nestrpljivo čeka dan svoje Prve pričesti jer tada će, kako kaže, *primiti Tijelo Isusovo*. To je za nju veliki dan. **Orsolya** također u iščekivanju Prve pričesti jedva čeka ispovjediti svoje grijeh e kako bi mogla primiti Isusa čistim srcem.

Grgo Kujundžić koji je, slobodno to možemo reći, "zaljubljenik u povijest općenito ali i svoje župe", od kako je u mirovini može se više posvetiti župnoj zajednici, ponajprije kroz aktivno upoznavanje povijesti župe, a također i pjevanjem u župnom zboru te pomaganju oko organiziranja župnih proštenja i dr. Sjećajući se početaka župnoga zbora, Kujundžić se s radošću i sjetom sjeća 1985. godine kada je trinaestero *Kujundžića* došlo na kor pitati ondašnju orgu-

Svetkovina Duhova u katedrali

Na svetkovinu Duhova u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske pečatom dara Duha Svetoga subotički biskup mons. Ivan Péntzes obilježio je dvjesto devetnaest krizmanika. Svečana misa s krizmanjem na hrvatskom slavljena je u 10,30 sati, dok je u 8,30 sati bila misa na mađarskom jeziku. Na misama su sudjelovali župnici više gradskih župa, koji su s katehisticama doveli svoje krizmanike.

Na obje mise biskup je u svojoj propovijedi krizmanicima pojasnio u čemu se sastoji sakrament kojemu pristupaju, potakavši ih da ga hrabro i odvažno žive u svojim svakidašnjicama. *Pozvani ste biti svjedocima, Kristovim nasljedovateljima, koji će poput miomirisisa i druge privesti k Njemu* – istaknuo je biskup u svojoj propovijedi. On je na kraju mise zahvalio svima koji su pridonijeli ljepoti slavlja, kao i roditeljima i kumovima na suradnji oko priprema krizmanika, pozvavši ih pri tome da ih odgovorno prate svojim molitvama i primjerom. /Zv/

Krizma u Somboru

Na blagdan Duhova 11. svibnja, u crkvi Presveto Trojstva u Somboru, sv. Potvrdu po rukama generalnoga vikara Subotičke biskupije mons. Slavka Večerina, primilo je 47 krizmanika iz župa: Sveti Križ, Sveti Nikola Tavelić i Presveto Trojstvo.

Učili smo da nije dovoljno slušati Kristove riječi, nego da po njima trebamo i živjeti. Da bismo to uspjeli, potrebna je i pomoć Duha Svetoga koji će nas voditi kroz život. Želimo osobno potvrditi kršćansku vjeru i postati punopravni članovi kršćanske zajednice, rekli su krizmanici uputivši molbu generalnom vikaru da im Isus Krist po njegovim rukama udijeli pečat Duha Svetoga, poželjivši mu pri tom dobrodošlicu. Mons. Večerina je na početku propovijedi govorio o prvoj kršćanskoj zajednici, njihovoj zbunjenosti i zabrinutosti prije primanja Duha Svetoga, ali i jakosti po njegovu primanju i vršenju poslanja. *Kršćanin je čovjek, ili, trebao bi biti čovjek, koji je ispunjen Duhom. On je hram Božji, Božje prebivalište, zato i nije svejedno kako će kršćanin živjeti, koje će vrijednosti promovirati u svojem životu i s koliko će umnoženih talenata doći jednoga dana pred Božje lice. Vrlo često zaboravljamo taj privilegij koji je ujedno i poziv i obveza u ovozemaljskom životu, jer smo poput učenika, nažalost, više zaokupljeni svakodnevnim brigama i problemima, strahovima i zebnjama zbog neizvjesne budućnosti, nego što smo otvoreni djelovanju Duha koji je poslan od Oca i Sina kao drugi branitelj,* istaknuo je u propovijedi mons. Večerina. U nastav-

ku propovijedi je naglasio da u svijetu vladaju mnogi duhovi te kako treba prepoznati koji su od Boga, a ovo su njihovi plodovi: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost i uzdržljivost. Na kraju propovijedi je zaključio da nas Crkva na nedjelju Duhova poziva da zahvaćeni njegovim plamenom radosno širimo Božju riječ spasenja i izgrađujemo zajedništvo u Isusu, kako bismo svojim životom zrcalili Božje lice i promovirali dostojanstvo svakoga čovjeka.

Osim mons. Slavka Večerina, predvoditelja misnoga slavlja, suslavili su karmelićani o. **Anđelko Jozić**, o. **Bernard Vizmeg**, o. **Zlatko Pletikosić**, župnik župe Sveti Križ i Sveti Nikola Tavelić vlč. **dr. Marinko Stantić**, župnik iz Kupusine vlč. **Vilmos Bunford**, kapelan župe Presveto Trojstva **Endre Horvat** i župnik domaćin **preč. Josip Pekanović**. /Z. Gorjanac/

Krizma za tri generacije u Sonti

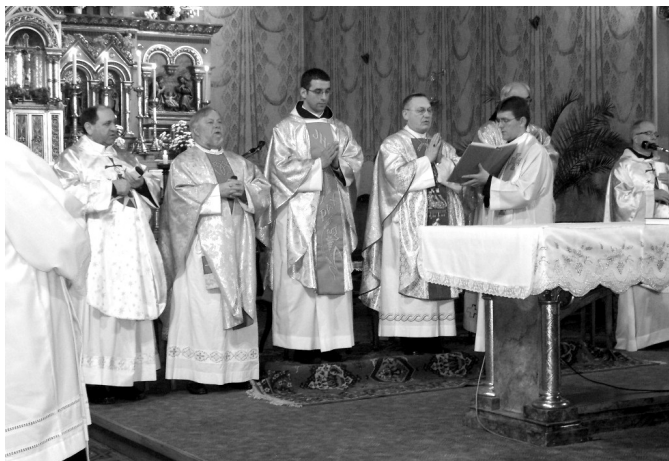
U nedjelju, 27. travnja, subotički biskup mons. Ivan Péntzes podijelio je sakrament svete Potvrde krizmanicima u Sonti. Krizmu je primilo više od sedamdesetero djece VI., VII. i VIII. razreda, polaznici vjeronauka u OŠ "Ivan Goran Kovačić" u Sonti i nekoliko vjernika starijih od njih, koji iz raznih razloga ovaj sakrament nisu primili skupa sa svojom generacijom.

Krizma je podijeljena za vrijeme misnoga slavlja, koje je predvodio biskup, a suslavili su tajnik Biskupije **preč. Mirko Štefković**, arhiepzbiter podunavskog arhiepzbiterata **preč. Jakob Pfeifer**, sončanski župnik vlč. **Dominik Ralbovsky** i svilojevački župnik vlč. **Károly Orcsik**. Crkva Sv. Lovre toga je dana bila bogato urešena cvijećem i starinskim ćilimima, a blizu 80 krizmanika bilo je obučeno u sončanske narodne nošnje. Ovu prekrasnu sliku uokvirila je puna crkva vjernika i nadahnuto pjevanje crkvenoga zбора, praćeno svečanim tonovima velikih orgulja, koje samo povremeno, u povodu najvećih blagdana, svira sin pokojnoga kantora **Siniša Poturica**. Svjetlo u duši krizmanika i križ na čelu, uz riječi krizmatelja "Primi pečat Dara Duha Svetoga", desna ruka kuma na ramenu kumčeta, pozdrav mira u vidu laganoga udarca krizmatelja po obrazu krizmanika trasiraju put vjere krizmanika za cijeli život. Ovaj sakrament prima se jednom zauvijek i ne može se više ponavljati. Podrška krizmanicima na putu vjere bila je Molitva vjernika okupljenoga puka, a završni blagoslov biskupa na svečan je način popratio jedno veličanstveno slavlje. Na koncu, vlč. Dominik Ralbovsky je zahvalio svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos ljepoti ovoga dana, te pozdravio posebice pozvane goste: predsjednika općine Apatin **dr. Živorada Smiljanića**, ravnatelja OŠ "Ivan Goran Kovačić" iz Sonta **prof. Zvonka Tadijana** i tajnika MZ Sonta **Tomislava Siladija**. /Ivan Andrašić/

Sombor: Ređenje Zlatka Pletikosića za svećenika

Karmelićanin br. Zlatko Pletikosić zaređen je 20. travnja za svećenika u svojem rodnom gradu Somboru, u karmelićanskoj crkvi Sv. Stjepana kralja. Zaređio ga je subotički biskup mons. Ivan Péntzes uz kojega je koncelebriralo dvadesetak karmelićana Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa, na čelu s provincijalom o. Jakovom Mamićem te desetak svećenika Subotičke biskupije.

U prigodnoj propovijedi o. Vjenceslav Mihetec iz zagrebačkih Remeta, tumačeći simbole i dijelove obreda ređenja, poručio je mladomisniku da bude nepokolebljiv i ustrajan. Slikovito je naglasio kako se Kristov miomiris i danas može širiti ovim svijetom Bogu posvećenim životom, poput mirisa one ciklame koju je on jednom prilikom u osvit zore baš po mirisu uspio naći iako je bila zatrpana smećem.

Za ovo veliko slavlje redovnička zajednica i vjernici Sombora pripremali su se svečanom trodnevnicom, koju su predvodili mladomisnici karmelićani. To je ustvari bio povijesni događaj somborskog Karmela, jer je za njegove više od stotinu godina duge povijesti ovo bilo prvo svećeničko ređenje i Mlada misa. Velika karmelićanska crkva bila je gotovo do kraja ispunjena vjernicima Somborcima i gostima, koji su ovom prigodom došli zahvaliti Bogu na tako velikom daru. Liturgijsko pjevanje su predvodili združeni zborovi iz Subotice pod ravnanjem Miroslava Stantića i orguljskom pratnjom Kornelija Vizina.

Otac Zlatko je rođen 10. listopada 1980. godine u Somboru, od majke Eve i oca Đene. Djetinjstvo je proveo u rodnome gradu, dok je kao srednjoškolac boravio u Biskupijskom sjemeništu "Paulinum" u Subotici, gdje je pohađao istoimenu klasičnu gimnaziju. Poslije mature je odlučio stupiti u Karmelski red. Prve zavjete položio je 2001. godine u Karmelićanskom samostanu na Krku, a svečane 2005. godine u Remetama. Bogoslovni studij je završio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Za đakona je zaređen u Remetama 6. listopada 2007. godine.

Dodajmo kako je u Somboru prije 31 godinu bila posljednja Mlada misa, a tri godine prije toga svećeničko ređenje. **"Bogu, koji snagom u nama djelatnom može učiniti mnogo izobilnije nego li mi moliti ili zamisliti – Njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu za sva pokoljenja vijeka vjekovječnoga!"** (usp. Ef 3,20-21) – mladomisničko je geslo o. Zlatka, a ujedno i poticaj Somborcima da ne klonu duhom u molitvama za duhovna zvanja, jer Gospodin daje u izobilju i to baš onda kada najviše treba. /Zv/

Župne tribine u Đurđinu

Travajska župna tribina u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu održana je 6. travnja. Gost predavač bio je vlč. Predrag Alilović, kapelan u subotičkoj katedrali. Tema njegova predavanja bila je: "Sakramenti-put posvećenja".

Tribini je nazočio lijepi broj vjernika, osobito mladih. Predavač nas je "proveo" kroz svih sedam sakramenata. Govorio je o onomu što je najvažnije za nas vjernike, da je u svakom sakramentu kojega primamo prisutan sam Bog koji se daruje čovjeku. U raspravi koja je uslijedila, svatko je mogao pitati, svjedočiti o vlastitim iskustvima ili jednostavno podijeliti mišljenje s drugima.

Svibanjska tribina u ovoj župi održana je na blagdan Duhova 11. svibnja. Gošća ove tribine bila je s. Jasna Crnković koja vrši službu katehiste, orguljašice i sakristanke u župi Sv. Roka u Subotici. Sestra Jasna govorila je o darovima Duha Svetoga. Toga dana mnogi mladi u njenoj župi primili su "pečat dara Duha Svetoga". Ovo svečano i ugodno raspoloženje s. Jasna prenijela je na sve nazočne svojim nadahnutim predavanjem. U đurđinskoj župi sakrament Potvrde podijeljen je 18. svibnja. Ovom tribinom započeli smo tjedan iščekivanja i pripreve za "dar koji zadužuje život". /Verica Dulić/

Počela "Dužijanica 2008."

Blagoslovom mladoga žita na blagdan sv. Marka 25. travnja, počela je ovogodišnja "Dužijanica" – najveća manifestacija bačkih Hrvata.

Ovaj tradicionalni početak žetvenih svečanosti, koje se protežu sve do kraja kolovoza, u nazočnosti tristotinjak sudionika predvodio je mjesni župnik mons. dr. Andrija Kopilović na njivi pored MZ Verušić nedaleko od Subotice. Na toj istoj čestici će polovicom lipnja biti održano natjecanje risara. Ovogodišnja "Dužijanica" osim već poznatih manifestacija će imati i nekoliko novosti, od kojih je najznačajnija "Mala Dužijanica", tj. svečanost čiji prvi protagonisti će biti djeca. Na "Dužijanci 2008." se očekuje sudjelovanje velikog broja kulturno-umjetničkih društava i predstavnika gotovo svih hrvatskih institucija iz Vojvodine, te iz inozemstva. Ova svečana proslava zahvale Bogu za plodove zemlje, posebice za pšenicu i svagdanji kruh, posljednjih je godina postala zaštitnim znakom hrvatske zajednice na ovim prostorima, kao i grada Subotice. /Zv/

Spomendan sv. Marka u Žedniku

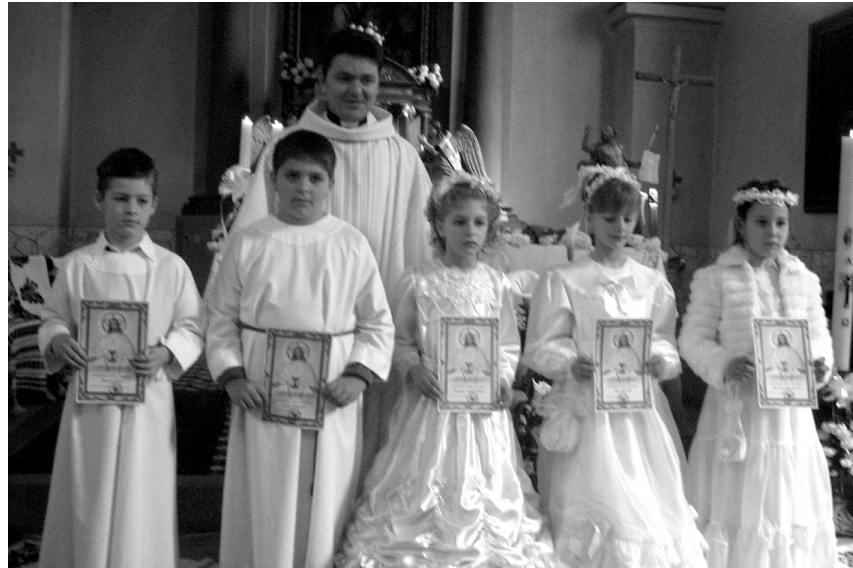
Kao i svake godine 25. travnja, žednički vjernici su u poslijepodnevnom satima nazočili blagoslovu žita. Ove godine je blagoslov žita bio poseban jer je na istoj njivi gdje je održan blagoslov žita, blagoslovljen i obnovljen križ krajputaš tzv. Dulićev križ (na ulazu u Stari Žednik kada se dolazi iz B. Topole).

Domaćin njive, na kojoj je blagoslovljeno žitno polje, **Marinko Dulić**, želio je da ovom prigodom bude blagoslovljen obnovljen križ. Naime, na tom mjestu su još 1943. godine njegovi preci podigli križ, no zub vremena učinio je svoje da bi ove godine križ bio obnovljen gotovo u izvornom obliku. Obred blagoslova križa je predvodio mjesni župnik **Željko Šipek** u nazočnosti velikoga broja vjernika. Župnik se na poseban način zahvalio obitelji Dulić koja je obnovila križ, jer su nam križevi krajputaši dokaz da dokle god ih podižemo i obnavljamo, dokazujemo da nas još ima, napose svima koji svakodnevno prolaze pokraj njega svojim automobilima. Župnik je također pozvao vjernike na stalno zahvaljivanje Bogu za kruh svagdašnji jer ma koliko kukali ipak imamo ono osnovno. /**Ž. Š./**

Prva pričest u Plavni

U župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni, u nedjelju 27. travnja petero djece: Dajana, Ines, Ivan, Marina i Matteo, primilo je Prvu sv. pričest. Dan prije ovoga događaja upriličena je ispovijed za sve sudionike ove svečanosti i njihove roditelje, a prvi puta su se ispovjedili i učenici drugoga razreda osnovne škole. Svečano misno slavlje i podjelu Prve sv. pričesti predvodio je vlč. Josip Štefković, župnik iz Bača.

Ovoga puta euharistijsko slavlje sv. Pričesti u ispunjenoj crkvi nije uzveličao Dječji župni zbor, jer katehistica **Karolina Orčić** ne djeluje više u našoj župnoj zajednici. Prvopričesnici su lije-po pripremili čitanja, recitacije i molitvu vjernika, a njima se pridružila i jedna majka.

Vlč. Josip je održao i prigodnu propovijed pojašnjavajući riječi Ivanova evanđelja za 6. Uskrsnu nedjelju. *Isus Krist zna da je kod nas Prva sv. pričest i zato nam, među ostalim, poručuje: Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati ... Prvopričesnicima još dodaje: Neću vas ostaviti kao siročad, doći ću k vama*, rekao je župnik.

Ovo je bio doista radostan događaj, ali ipak kod mnogih vjernika, iz poznatih razloga, s izvjesnom mjerom sžete. No, pri izlasku iz crkve mnogi župljani su odlučili pridružiti se radovima koje ćemo uskoro započeti na saniranju crkve od vlage, ili pak materijalno pomoći njeno uređenje kako izvana tako i iznutra. Željeli bismo da naša crkva izgleda lijepo, pogotovo jer ove godine obilježavamo 320. obljetnicu doseljavanja Hrvata Šokaca iz Soli (Tuzla) u ove krajeve, pod vodstvom svećenika franjevac. Tim povodom, u okviru planiranih manifestacija, HKUPD "Matoš" iz Plavne priredit će 19. srpnja etno-izložbu i folklorni program, a to je prigoda da gosti vide i upoznaju i našu župnu crkvu. /**Zvonimir Pelajić/**

Srebrna misa u Odžacima

U župnoj crkvi Sv. Mihaela arkandela u Odžacima, 1. svibnja 2008. srebrnu misu proslavio je o. dr. László Németh, SVD i novoimenovani biskup Zrenjaninske biskupije.

U nazočnosti obitelji i rodbine, zahvalio je Bogu za dvadeset pet godina svećeništva. Mjesni župnik **preč. Jakob Pfeifer** je propovijedao na hrvatskom jeziku, dok je o. **Lajos Suhajda**, SVD propovijedao na mađarskom jeziku. Biskupsko ređenje o. Lászlóa Németha zakazano je za 5. srpnja ove godine. /**Zv/**

Novi izgled internetske stranice "Zvonika"

Od polovice travnja aktivirana je redizajnirana i obnovljena internetska web prezentacija našega mjesečnika *Zvonik*, koja se nalazi na web adresi: www.zvonik.org.yu.

Osim dosadašnjih sadržaja kao što su najnoviji broj *Zvonika* te arhivirani brojevi, na novoj internetskoj stranici *Zvonika* mogu se naći i aktualnosti i najave događanja u Subotičkoj biskupiji, potom informacije o povijesti lista, Uredništvu i Uredničkom vijeću, prijedlozi korisnih linkova te prigodne molitve u rubrici Duhovnost.

Zv

Hodočašće u kapelu sv. Antuna Pustinjaka na Feliću kod Bača

Kada se od Bača krene prema Dunavu na jug, u šumi s desne strane zapuštene Mostonge dolazi se na zanimljivo mjesto. Tu su dugu niz godina na drugi dan Duhova dolazili brojni vjernici ovoga, pa i drugih krajeva. Ovdje se, naime, u gustoj šumi na maloj ravnici nalazi zidana stara crkva posvećena sv. Antunu Pustinjaku. Dugo je vremena bila napuštena. To je stara građevina koja potječe iz kasne gotike, to jest iz konca 15. stoljeća.

Bački župnik, vlč. **Josip Štefković**, obnovio je prošle godine tradiciju misnog slavlja i u ovoj kapeli. Tako je i ove godine na svetkovinu BDM Majke Crkve, 12. svibnja, pred kapelom na otvorenom prostoru, slavljena sveta misa u nazočnosti blizu dvjesto vjernika iz svih okolnih mjesta a naročito Plavne i Bača.

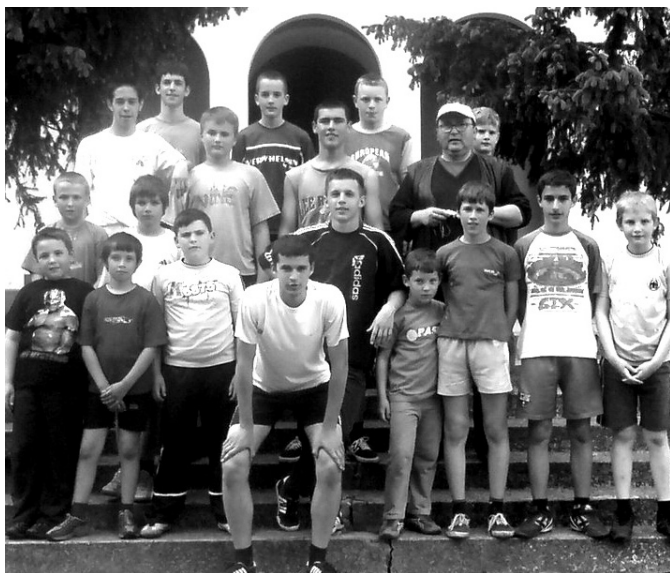
U zajedništvu s dekanom preč. **Marijanom Dejom**, župnikom iz Selenče, te vlč. **Josipom Kujundžićem**, župnikom iz Vajske, svetu misu predvodio je mjesni župnik. Prigodnu propovijed održao je vlč. Kujundžić, osvrnuvši se osobito na lik Blažene Djevice Marije, te na ulogu darova Duha Svetoga u kršćanskom životu nadahnutom primjerom Blažene Djevice.

Okupljeni vjernici imali su jedinstveni duhovni doživljaj liturgije u povezanosti neba i zemlje, prožet veselim cvrkutom raznih šumskih ptica i predivnim mirisom šumskih bagrema. Na iznenađenje sviju, na koncu misnog slavlja nazočnima se obratio i preč. Marijan, kojemu se odjedanput vratio izgubljeni glas. On je pozvao na molitvu Blaženoj Djevici, koja je ujedno svima nama i putokazom na životnom putu.

Zvonimir Pelajić

Žednički ministranti u Sonti i Đurđinu

Poznato je da se mora ispuniti ono što je obećano. Isto je to iskusio i žednički župnik **Željko Šipek**, zahvaljujući kojemu smo u subotu 29. travnja krenuli na obećano kupanje u Sombor, a potom smo otišli i do Sonte gdje nas je lijepo ugostio naš domaćin vlč. **Dominik Ralbovsky**. Nakon što smo se obilato nahranili, razgledali smo crkvu a potom se zabavili uz razne igre. Oduševilo nas je kako vlč. Dominik

igra basket. Uz igru sve brzo prođe pa je tako prošao i naš susret. Zahvalni smo **Zoranu Majlatu** koji nas je vozio svojim kombijem na ovaj susret.

Nedugo zatim uslijedio je naš susret s đurđinskim ministrantima, u nedjelju 4. svibnja. Dugo su nas Đurđinčani izazivali u nogometu i napokon smo odigrali iščekivanu utakmicu. Sudac nam je bio đurđinski župnik **Lazar Novaković** koji je korektno sudio. A tko je pobijedio? Zar sumnjate!? Sve u svemu, družili smo se i bilo nam je lijepo. Sretni smo da će uskoro biti i Susret ministranata na Bunariću. Vidimo se!

Žednički ministranti

Odgovaj za pastoral mladih

Pastoral mladih u Republici Češkoj počiva na "dvama krilima". Sačinjavaju ga razne aktivnosti i događanja koje organizira "Sekce pro mladež" (Povjerenstvo za pastoral mladih Češke biskupske konferencije) a odvijaju se kroz DCM (Dijecezansko-biskupijski centar za mlade) i DCŽM (Dijecezansko-biskupijski centar života mladih).

o. Vit Zatloukal, odgovoran za pastoral mladih i mons. František Radkovsky, član ČBK

Upravo su gore spomenuti centri novost i značajno obilježje pastorala u Češkoj. Prvi takav centar-dom je nastao providnošću Božjom u Přichovicama još za vrijeme komunizma 1979. godine i polako se razvijao. Nakon pada komunizma 1989. postepeno se vidjelo da je iskustvo u domu jako značajno i da je moguće otvarati takve centre u ostalim biskupijama. Tako je iskustvo u Přichovicama postalo inspiracija za pastoral mladih u Češkoj.

DCŽM je župa-dom osnovan uz biskupovo dopuštenje, uvijek otvoren za mlade, a u njemu živi svećenik i tim mladih (volonteri na tri godine). Život u DCŽM ima svoja pravila i omogućava širok pastoral mladih. Za rad u centrima Češka biskupska konferencija (ČBK) organizira ŠFK (studijsko formacijski tečaj u trajanju od dvije godine), u kojemu osposobljava svećenike i laike za pastoral mladih i za rad u centrima. Apsolventima ovoga tečaja omogućava se daljnje školovanje.

Na spomenutom usavršavanju i školovanju su iz Subotičke biskupije sudjelovali župnik iz Sonte vlč. **Dominik Ralbovsky** i katehista **Kristina Ralbovsky**. Nakon dvije godine uspješno su završili ovu formaciju i dodijeljeno im je priznanje o sudjelovanju, koje je uručivao **mons. František Radkovsky**. Čestitamo im na ovom uspjehu i nadamo se da će znanjem i iskustvom stečenim na školovanju moći pridonijeti poboljšanju pastorala mladih Subotičke biskupije.

Vaclav Vacek

Peta obljetnica grkokatoličkog Egzarhata

Na blagdan Fatimske Gospe, 13. svibnja, u svećištu Vodica kraj Ruskog Krstura proslavljena je peta obljetnica od osnutka Apostolskog egzarthata za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori. Vladika biskup mons. dr. Đuro Džudžar predvodio je svetu liturgiju u koncelebraciji devet biskupa i dvadesetak svećenika istočnog i zapadnog obreda.

Skoro stopedesetgodišnje svećišta prihvatilo je toga dana mnoštvo vjernika grkokatolika, koji su skupa sa svojim klerom na dan proštenja svećišta došli proslaviti mali jubilej svoga Egzarhata. U propovijedi mons. Džudžar je izrazio svoju zahvalnost Bogu za milosti koje je dragi Bog u proteklih pet godina udijelio njegovom stadi. On je zatim pozvao vjernike da se utječu zagovoru Blažene Djevice Marije, kako bi i dalje ostali vjerni svojoj vjeri i usred poteškoća današnjega vremena. Na kraju svete liturgije okupljenima su se obratili Apostolski nuncij u R. Srbiji mons. Eugenio Sbarbaro i beogradski nadbiskup i metropolit mons. Stanislav Hočevar.

Nakon dvoipolnatne liturgije uzvanici su se okupili kod zajedničkog stola u radosnom zajedništvu. /Zv/

Proštenje u župi Marija Majka Crkve u Subotici

Svećanom večernjom svetom misom koju je na blagdan Marije Majke Crkve, 28. svibnja, u istoimenoj subotičkoj župi predslavio generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin u koncelebraciji s desetak svećenika grada i okolice, proslavljeno je župno proštenje. Za ovaj blagdan, vjernici župe pripravljali su se deveticom, čija tema je bila "Marija u Svetom pismu". Tijekom devet dana svetoj misi s prigodnom propovijedi prethodila je molitva krunice.

U svojoj propovijedi mons. Večerin je govorio o materinstvu Blažene Djevice Marije, Majke Gospodina našega Isusa Krista i Majke Crkve, te o materinstvu kao uzvišenom misteriju. Govoreći o Mariji on je naglasio kako ona nije "Majka našega Spasitelja samo u onom užem smislu, tj. da je njegovo tijelo od njezina tijela i njegova krv od njezine krvi, da je on kost od njezine kosti, nego da ju je Bog još dublje i šire uključio u plan spasenja. Uključio ju je u povijest spasenja, uključio ju je u Crkvu. Jasno Isus s križa govori: Ženo! Evo ti sina! Evo ti majke." – rekao je propovjednik. Zaključujući, on je ustvrdio da kao što "svaka majka u obitelji ima svoj poseban odnos i službu tako i Marija služi obitelji Crkve, kao što majka služi svojoj obitelji izgaranjem čitave sebe, stalnim svojim predanjem i često obiljem svojih skrivenih i nepoznatih patnji".

Misu proštenja svojim pjevanjem uzveličao je župni zbor pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Ekpa Radio Marije omogućila je svojim slušateljima da putem radio valova sudjeluju na tom svećanom slavlju. /Zv/

Smjeti ili moći, pitanje je sad

"Smije li čovjek sve što može?" – tema je predavanja koje je u okviru Kršćanske tribine grada Subotice u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće 14. svibnja u 20 sati održao dr. Tonči Matulić, profesor moralne teologije i socijalnog nauka Crkve na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Suorganizatori ove tribine posvećene bioetičkom tumačenju preobraženja znanosti, društva i općeljudskog pogleda na svijet bili su Teološko-katehetski institut i Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice, te **preč. mr. Andrija Anišić** u ime Kršćanske tribine grada Subotice. Zanimljiva tema privukla je veliki broj slušatelja, među kojima više liječnika i medicinskih djelatnika, te predstavnike Srpske Pravoslavne Crkve.

U uvodnom dijelu svoga predavanja dr. Matulić je pozvao na divljenje otajstvenom Božjem daru života. Za nas vjernike, ljudski je život eminentno teocentričan i kristocentričan, te ga u tome svjetlu kao vjernici promatramo i s bioetičkog stanovišta.

U razradi teme predavač je povlačio paralele između metamorfoze znanosti – koja se od traženja istine i zakonitosti stvorenoga svijeta okrenula isključivo tehničkoj primjenjivosti – i današnjega društva. Činjenica je da visoki standard i kvalitetu današnjega života dugujemo i znanstvenotehničkom razvitku, ali oni nikako ne smiju biti isključivi kriteriji vrednovanja života uopće. Nažalost, ekonomsko-tehnološki napredak ima jednu obrnuto proporcionalnu negativnu nuspojavu, a to je duhovno i moralno propadanje – naglasio

Bogat glazbeni život

Slavljenički koncert "Pro musica"

Subotički Kamerni zbor "Pro musica" proslavio je 6. 05. svečanim koncertom 40 godina njegovanja zorskog pjevanja. Dirigent je bio Csaba Paskó.

Bila je to večer glazbe, prisjećanja na nezaboravne događaje iz života zbora, slikom, riječju, pjesmom. Gost je bio **prof. Aurel Tilai**, dobitnik Listove nagrade, dirigent zbora iz Pečuha. Svoj prilog o glazbi poslao je i **prof. dr. Miodrag Šuvaković** sa Fakulteta muzičke umjetnosti u Beogradu. U programu su sudjelovali i dječji zbor "Vinea Regis" iz Bačkih Vinograda, Garden kvartet, Timea Dulić i Noemi Utaši. Posebno je dirljiv bio izlazak bivše dirigentice **mr. Gabrielle Égetó**.

Ovom prigodom zbor je zahvalio svim svojim dobročiniteljima uručivši im zahvalnice. /K. Č./

Koncert Maria Perestegija u Subotici

U subotičkoj katedrali Sv. Terezije Avilske, 8. svibnja, koncert je održao mladi hrvatski orguljaš **Mario Perestegi** pod nazivom "Recital na orguljama".

Perestegi je izveo djela J. S. Bacha, J. Bajamontija, K. Odaka, A. Klobučara, C. Saint-Seansa i E. Gignouta. Mario Perestegi završio je post-diplomski studij na Ljubljanskoj akademiji za glazbu, gdje je trenutačno izvanredni profesor. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu

predaje estetiku glazbe i organografiju. Uz veliki broj solističkih i komornih koncerata koje izvodi u Hrvatskoj, do sada je nastupio u Sloveniji, te u mnogim europskim gradovima, Australiji i SAD-u.

Organizator koncerta bio je Generalni konzulat R. Hrvatske u Subotici, u čije je ime publiku pozdravila konzul gerant **Ljerkica Alajbeg**. /Zv/

Koncert zbora "Collegium Musicum Catholicum"

Komorni zbor "Collegium Musicum Catholicum" održao je u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske 17. travnja svoj koncert, u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

Na programu je bilo sedam djela skladatelja Albe Vidakovića te nekoliko djela stranih autora: Bacha, Haydna i Gorczickia. Uz zbor je nastupio i instrumentalni ansambl kojega čine: **Tamás Kis** i **Slobodan Stefanović** – violine, **Viktor Molnar** – violončelo, a za orguljama je bio **Kornelije Vizin**. Zborom je ravnao zborovođa Collegiuma **Miroslav Stantić**. /Zv/

Koncert subotičkih zborova 2008.

Katolički Institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" organizirao je po XII. put koncert subotičkih zborova u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske u Subotici u četvrtak, 15. svibnja. Na koncertu je nastupilo pet zborova a otvorio ga je predsjedavajući Instituta mons. dr. **Andrija Kopilović**.

Ova je manifestacija počela kao susret onih koji svojom glazbom slave Boga i njeguju Lijepo, u čemu nije bila važna nacionalna, vjerska ili jezična pripadnost, podsjetio je dr. Kopilović. Stoga je ovaj koncert dobio i ekumensku dimenziju jer na koncertu nastupaju osim katoličkih, pa i gradskih, i pravoslavni zborovi, a ove godine i reformati.

Iako je ove godine nastupilo samo pet zborova, koncert je pokazao da je važno njegovati ovu vrstu zajedništva i međusobnog "slušanja". Valjalo bi promisliti što promijeniti ili ponuditi kako bi se povećao broj zborova. Možda je broj glazbenih priredbi velik u gradu, ali ovaj bi koncert svakako trebalo sačuvati zbog specifičnosti i sudionika i razloga okupljanja pjevača.

Na koncertu su nastupili: Mješoviti zbor udruženja penzionera, Zbor župe Marija Majka Crkve, Zbor Reformatske Crkve, Crkveni hor pri hramu Vaznesenja Gospodnjeg "Slavenska" i Komorni zbor "Collegium Musicum Catholicum".

U ime organizatora dr. Kopilović je svim sudionicima podijelio diplome.

Na kraju koncerta svi zborovi zajedno su otpjevali "Canticum Iubilo" G. F. Handela. /K. Č./

predvodio je ekumensku molitvu s oko 150 predstavnika američkih ekumenskih organizacija i kršćanskih crkava i zajednica.

Prije tri godine, 19. travnja, kardinal Ratzinger izabran je za Petrova nasljednika, stoga je zajedno sa svećenicima, redovnicama i redovnicima u njujorškoj katedrali prikazao misu za opću Crkvu. U Sjemeništu Sv. Josipa u New Yorku susreo se pak s mladima. Sveti Otac je 20. travnja posjetio Nultu točku, mjesto porušenih tornjeva u terorističkom napadu na SAD 11. rujna 2001. Posljednjega dana svojega apostolskoga putovanja u SAD, Sveti Otac je predvodio misu na Yankee stadionu u New Yorku. Kao dva najvažnija trenutka svojega pohoda, Papa je u oproštajnom govoru istaknuo govor na Općoj skupštini UN-a i posjet Nultoj točki, završivši ga riječima: *Bog blagoslovio Ameriku.* /Zv, KTA, IKA/

Dan medija

Susret predstavnika Crkve s urednicima medija

Predsjednik HBK đakovački i srijemski biskup Marin Srakić poručio novinarima na Dan medija da uvijek budu *neumorni tražitelji istine, uvijek pazeći na dostojanstvo svakoga čovjeka.*

Želim vas ohrabriti da sa što većim žarom i oduševljenjem radite svoj novinarski posao koji je prevažan u stvaranju boljeg i pravednije svijeta, naglasio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovački i srijemski biskup Marin Srakić na susretu s glavnim urednicima hrvatskih medija koji je 30. travnja održan u Zagrebu. Na susretu, u prigodi 42. Svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija, sudjelovali su također zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, predsjednik Odbora HBK za medije riječki nadbiskup

Ivan Devčić, te velik broj novinara i urednika koji prate život Crkve. U duhu poruke pape Benedikta XVI. za 42. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija koji se tradicionalno u Crkvi obilježava 7. Vazmene nedjelje, biskup Srakić je poručio da uvijek budu *neumorni tražitelji istine, uvijek pazeći na dostojanstvo svakoga čovjeka. Velika je to odgovornost ali i uzvišena zadaća koja, ako se izvršava savjesno i odgovorno, širi obzorja dobra i pravednosti, toliko potrebnih našem vremenu.* Na spomenutom susretu dodijeljene su nagrade Hrvatskoga društva katoličkih novinara. Nagradu za životno djelo dobio je dugogodišnji glavni urednik kršćanske obiteljske revije *Kana* Albert Turčinović. Nagradu za novinara godine dobio je don Anđelko Kačunko, kancelar Vojnog ordinarijata Republike Hrvatske, a počasne nagrade nakladnička kuća *Kršćanska sadašnjost* i mjesečnik hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj *Živa zajednica*. Nagrade im je uručio riječki nadbiskup Ivan Devčić, a sudjelovao je i predsjednik HBK biskup Marin Srakić. U ime *Kršćanske sadašnjosti*, za 40 godina rada nagradu je primio direktor dr. Adalbert Rebić, a za 30 godina izlaženja časopisa *Živa zajednica* nagradu je primio odgovorni urednik fra Josip Bebić. /HKR/

Novi Nuncij stigao u Hrvatsku

Novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Mario Roberto Cassari stigao je u srijedu 30. travnja u Hrvatsku.

U Zračnoj luci Zagreb dočekali su ga, između ostalih, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovački i srijemski biskup Marin Srakić te zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Po dolasku u Apostolsku nuncijaturu na zagrebačkom Ksaveru nuncij Cassari je pozdravljajući sve okupljene izrekao i svoju prvu rečenicu na hrvatskom jeziku: *Hvala vam na lijepoj dobrodošlici.* Susretu u nuncijaturi pridružili su se i prvi susjedi nuncijature vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Juraj Jezerinac i generalni vikar mons. Josip Šantić. Novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup predao je 7. svibnja vjerodajnice predsjedniku Republike Stjepanu Mesiću. Novoimenovani apostolski nuncij u RH je na svetkovinu Duhova u zagrebačkoj katedrali po prva puta predstavio euharistijsko slavlje u zajedništvu sa zagrebačkim nadbiskupom kardinalom Bozanićem. /Glas koncila, Križ života, HKR/

Najave

Papa Benedikt XVI. u rujnu u Francuskoj

Papa Benedikt XVI. će od 12. do 15. rujna boraviti u pastoralnom pohodu Francuskoj, u prigodi 150. obljetnice lurdskih ukazanja – priopćeno je 28. travnja iz Tiskovnoga ureda francuskih biskupa. Papa će 12. rujna stići u Pariz i posjetit će poznati cistercijski kolegij potom će sa svećenicima u pariškoj prvostolnici moliti, a zatim će se susresti i s mladima ispred katedrale. U Lurdu će na zaravni za invalide 13. rujna predvoditi svetu misu, a navečer će nakon marijanske procesije uputiti poruku hodočasnici. Benedikt XVI. će 14. rujna predvoditi svečanu svetu misu, susresti se s biskupima Francuske biskupske konferencije te zaključiti euharistijsku procesiju. Posljednjega dana pastoralnoga pohoda 15. rujna Papa će bolesnima tijekom svete mise podijeliti bolesničko pomazanje, a popodne će se vratiti u Rim. /Radio Vatikan, Križ života/

Molitvena nakana

Benedikta XVI. za svibanj

Za kršćane, kako bi više vrednovali književnost, umjetnost i masovne medije, u svrhu potpore kulturi koja brani i promiče vrednote ljudske osobe – opća je nakana koju je papa Benedikt XVI. povjerio apostolatu molitve za mjesec svibanj.

Osvrnuvši se na Papinu nakanu, nadbiskup Ignazio Sanna, član Odbora za kulturni projekt koji potiče Crkva u Italiji, napomenuo je kako u književnosti i umjetnosti, a pomalo i u svijetu priopćivanja općenito, postoje struje koje ugrožavaju važnost i središnji položaj osobe. *Istaknuti važnost osobe stoga znači staviti se uvijek na stranu čovjeka, nasuprot nasrtajima koji ponekad dolaze kroz nesvjesne poruke,* rekao je nadbiskup Sanna. *Možda bi trebalo uložiti malo više napora radi veće nazočnosti u svijetu obavijesnih sredstava, književnosti, umjetnost,* primijetio je nadbiskup Sanna i pritom istaknuo vrlo važnu pozornost koju valja posvetiti obitelji i školi, koje se trebaju međusobno upotpunjavati. /Radio Vatikan, Križ života/

25. svibnja

Sveti Urban I.

(* oko 130. + 230.)

- Rođeni Rimljanin ● zapao u društvo "ledenih svetaca" ●
- slučajno postao zaštitnikom vinogradara, vinara, bačvara, vinograda ●
- u Italiji ga prikazuju s kaležem i patenom ●
- vinogradari ga prikazuju s grozdom u ruci ● mučenik postao po svome imenjaku ●
- zaštitnik vinograda po još mlađem imenjaku ● zaštitnik Palića ●

Sveti Urban - posljednji od "ledenih svetaca"

Sveti Pankracije (+304), sveti Servacije (+384.), sveti Bonifacije (+306.) su najpoznatiji "ledeni sveti". Njihovi su spomendan 12., 13. i 14. svibnja. To su po narodnom vjerovanju dani kad je znalo jako zahladnjati, pa je ponekad čak i mraz znao odnijeti svoj danak u vrtovima i voćnjacima. U mađarskom mjestu Mindszent su mještani držali da su ta tri sveca, svukavši svoje ruho obukli bolesnike, da se ne smrznou. Tako su spasili život bolesnicima, a darežljivi i samopožrtvovali Pankracije, Servacije i Bonifacije su tako umrli od studeni. U sjevernoj Hrvatskoj se ovoj trojici svetaca dodaje i sveta Sofija, koja je mučeništvo pretrpjela za Dioklecijanovu prognozu. U njemačkim krajevima tu sveticu nazivaju "hladna Sofija", budući da je još i o njezinom spomendanu mraz znao uništiti vinograde, pa se u Hrvatskoj govorilo "Sofija vino popija". Njezin spomendan pada na 15. dan mjeseca svibnja.

Osim tih "ledenih" svetaca, postoji još jedan "ledeni svetac" a to je sveti Urban čiji se spomendan slavi 25. svibnja. Taj dan je narod upamtio kao posljednji dan kad se još može pojaviti studen, pa čak i mraz.

Mučenic o čijem mučeništvu povijesni izvori šute

Papa Urban I., šesnaesti je nasljednik svetoga Petra. Povijesni izvori o papi Urbanu su oskudni. Rođen je u Rimu. Godina njegova rođenja je nepoznata. Papom je postao 222. godine, poslije pape svetoga Kalista I. U to vrijeme je vladao car Aleksandar Sever (222.-235.). Za njegove su vladavine kršćani uživali mir. Car je Aleksandar kršćanima omogućio mir zbog svoje majke Julije Mamee, koja je bila sklona kršćanima, a prema legendi iz V. stoljeća i sama je bila kršćanka. Vrijeme pontifikata svetoga Urbana obilježeno je i raskolom, kad se prvi put u povijesti pojavio jedan protupapa, a bilo je i krivovjerja. Sporan je i datum Urbanove

smrti, kao i mjesto gdje je pokopan. Slikari i kipari ga prikazuju s kaležom i pliticom, zato što je on odredio da se za slavlje svete mise primjenjuje srebrni ili zlatan kalež i plitica. Iz tog vremena je osim pape Urbana poznat i biskup Urban.

Još jedan Urban

Dok se papa smatra mučenikom, biskup Urban je bio priznavalac (confessor). I jedan i drugi se časti kao svetac. Svakako se već početkom V. stoljeća u Rimu časte dva sveta Urbana. Dva su se sveca kroz povijest tako poistovjećivala da je u pučkoj pobožnosti teško uočiti o kojem se Urbanu radi. Sveti Urban se u Crkvi slavi 25. svibnja kao spomendan jednog sveca. Tijekom XIX. stoljeća pronađena je u Kalistovim katakombama nadgrobna ploča s natpisom biskup Urban. Ime biskupa Urbana je dao uklesati u kamenu ploču među ostale biskupe tamo sahranjene papa Siksto III. (432.-440.). Drugi je Urban pokopan u Pretestatovim katakombama. Njega spominje papa Kornelije (251.-253.). Dok ga jedni izvori spominju kao priznavaoca, drugi izvori navode da je podnio mučeništvo u vrijeme cara Decija (249.-251.). Iz svega se može zaključiti da je u Kalistovim katakombama pokopan papa, sv. Urban, koji je preminuo 19. svibnja, a u Pretestatovim katakombama biskup priznavalac Urban, koji je podnio mučeništvo 25. svibnja. Tako se, zbog istovjetnosti imena, kroz povijest i sam papa Urban počeo častiti kao mučenik. Osim toga, predaja je u Rimu sve pape do polovice IV. stoljeća slavila kao mučenike.

Zaštitnik vinograda

O papi Urbanu se često govori samo kao o zaštitniku vinograda i vinogradara. Zahvaljujući jednom trećem svetom Urbanu, pučka pobožnost je povezala već spomenuta dva sveta Urbana sa svetim biskupom Urbanom (iz danas francuskog grada Langresa, koji je živio u V. stoljeću). Njega slikari i kipari prikazuju kao biskupa s grozdom, a zaštitnik je vinograda, vinogra-

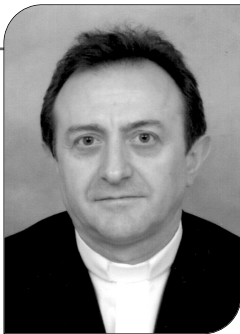
dara, bačvara i krčmara. Njegov je spomendan 23. siječnja. U 9. stoljeću se lik ovoga biskupa stopio s likovima onih, u Rimu pokopanih. Predaja drži o njemu da je znao isprositi kišu i pogodno vrijeme, pa je postao zaštitnikom vinograda i vinara. Tako se vremenom i sveti papa Urban počeo častiti kao zaštitnik vinogradara, pa se na sjeveru Francuske i u njemačkim krajevima i papa prikazuje s grozdom, što nije bio slučaj u talijanskoj umjetnosti i ikonografiji. Lik svetoga pape Urbana su mađarski vinogradari znali urezivati u vinske bačve, njemu su podizali stupove i spomenike u vinogradarskim krajevima. Sveti Urban je bio zaštitnik segedinskih bačvara. Kip svetog Urbana je bio podignut u Aljmašu (Bácsalmás), Miljkutu (Mélykút), na Paliću, te kapele Urbana u Sopronu i Čakovcu. Čašćenje sv. Urbana se proširilo i na cijelo područje Panonske nizije, sve do Pančeva. Poznate su procesije u čast svetog Urbana bile po nekim mjestima u sjevernoj Bačkoj gdje su živjeli Nijemci, ali i u Sentandreji, Iloku i drugdje. Na Paliću je 1881. godine podignut križ koji je iznad postolja, a ispod korpusa imao kip svetog Urbana. Palić je voćarski i vinogradski kraj gdje se častio sveti Urban. Na Paliću je 1892. godine podignuta mala crkvice Blažene Djevice Marije Kraljice svijeta. Kad je crkva postala pretijesna, između dva svjetska rata, Palićani su se pod zaštitom svetoga Urbana okupljali na svetu misu u dvorani poljoprivrednog imanja. Poslije II. svjetskog rata se sveta misa tamo više nije mogla služiti. Palićka župa je od 1926. bila vikarija svetoga Urbana, a tek od 1956. godine je postala župa. Ljetnjikovac obitelji Visi preuređen je u veću crkvu u kojoj se i sada služe svete mise. Veliko preuređenje crkve je započeo sadašnji župnik Josip Leist još 1978. godine. Crkva je posvećena svetom papi Urbanu I. Dio naselja Palić se i danas zove Urbánfalva (Urbanovo). Premda je papa Urban umro 19., njegov se spomendan slavi 25. svibnja.

Prema rukopisima Grge Kujundžića i Józsefa Töröka u *Magyar Katolikus Lexikon, svetak X, Budapest 2005, str. 137-238.*

Oltarna slika sv. Urbana na Paliću

Piše: mr. Andrija Anišić

Moralno vrednovanje istraživanja i eksperimentiranja sa zamecima i ljudskim plodovima

Zameci i ljudski plodovi su ljudske osobe

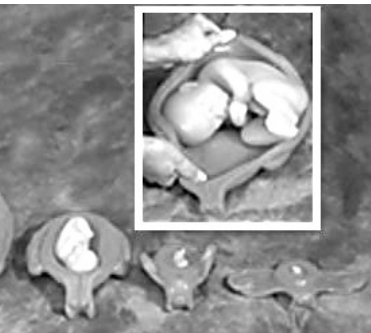
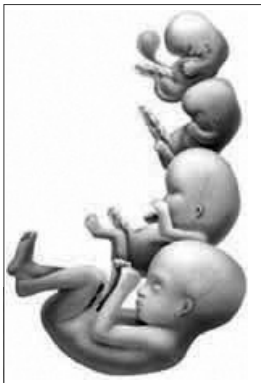
Suvremena tehnika i tehnologija omogućila je čovjeku mnoge zahvate na zamecima i ljudskim plodovima koji su ranije bili nezamislivi. Ipak, nisu svi ti zahvati i moralno dopustivi. Zato ćemo ovdje pokušati dati moralnu ocjenu takvih zahvata onako kako to čini enciklika "Donum vitae" Ivana Pavla II.

Radi pojašnjenja najprije valja promotriti pojmove "istraživanje" i "eksperimentiranje". Istraživanje je bilo koji induktivno-deduktivni postupak kojim se hoće unaprijediti sustavno opažanje o nekoj pojavi ili pak provjeriti neka hipoteza koja se javlja na temelju prethodnih opažanja.

Eksperimentiranje je svako istraživanje u kojem je ljudsko biće (u raznim stadijima svoga postojanja: kao zametak, plod, dijete ili odraslo) predmet s pomoću kojeg ili na kojem se nastoji provjeriti djelovanje nečega što je još nepoznato ili slabo poznato s obzirom na konkretne zahvate (primjerice: farmakološke, genetičke, kirurške itd.).

Liječenje je dopušteno

Medicinsko istraživanje na živim zamecima dopušteno je samo ako postoji moralna sigurnost da njime neće naškoditi bilo životu bilo cjelovitosti nerođenoga ili njegove majke i pod uvjetom da su roditelji, slobodno i dobro obaviješteni, pristali na određeni zahvat nad zametkom. Dakle, nedopustivo je činiti bilo kakvo istraživanje, pa bilo ono i samo promatranje zametka, ukoliko postoji opasnost da će upotrijebljene metode ili njihovi popratni učinci dovesti u opasnost tjelesnu cjelovitost ili život zametka.

U eksperimentiranju valja razlikovati eksperiment nad živim odnosno mrtvim zametkom kao i da li određeni eksperiment ima terapijsku svrhu ili ne. Ovdje je važan izričit i jasan stav koji donosi enciklika: "Ako su zameci živi, bilo da su za život sposobni li nisu, moraju se poštivati kao i sve druge ljudske osobe; ako nije izravno terapijsko, eksperimentiranje sa zamecima je zabranjeno."

Vodeći se načelom da cilj ne smije opravdavati sredstvo valja naglasiti da nijedna svrha, na pr. predvidiva korist za znanost ili za druga ljudska bića ili pak za samo društvo, ne može opravdati eksperimentiranja sa živim zamecima ili sa živim ljudskim plodovima, bili oni sposobni za život ili ne, u majčinom krilu ili izvan njega. Tu nije dovoljan ni pristanak roditelja jer oni ne mogu odlučivati ni o fizičkom integritetu ni o životu nerođenoga. Naime, eksperimentiranje sa zamecima i s plodovima uvijek uključuje opasnost, a najčešće se to može i sa sigurnošću predvidjeti, da će doći do povrede fizičkog integriteta ili čak do smrti. No, dopušteno je poduzeti eksperimentalnu terapiju koja ima cilj spasiti život zametku postupcima ili lijekovima koji još nisu sasvim provjereni, ukoliko ne postoje drugi valjani načini liječenja.

Svaka trgovina zamecima je zabranjena

Enciklika u zaključku poglavlja o istraživanjima i eksperimentima naziva zločinom upotrebu ljudskog zametka ili ploda kao predmeta ili sredstva u eksperimentu budući da tim ljudskim bićima pripada isto dostojanstvo kao i tek rođenoj djeci ili bilo kojoj drugoj osobi. Na istom mjestu osuđuju se i postupci kojima se ljudski zameci održavaju na životu izvan tijela majke radi pokusa ili trgovačkih razloga. Poznata je afera s hladnjačama koje su bile pune abortiranih ljudskih fetusa, koje su sedamdesetih godina prošloga stoljeća otkrivene na granici s Mađarskom. Tada se otkrilo da je takve fetuse Jugoslavija izvozila u Švicarsku a bili su namijenjeni jednoj kozmetičkoj tvornici. Enciklika kaže da "Leševe zametaka ili ljudskih plodova, bilo da su namjerno ili pak nenamjerno pobačeni, treba poštivati jedna-

ko kao i smrtne ostatke drugih ljudskih bića. Ni na njima se ne smije vršiti autopsija ili eksperimentiranje bez pristanka roditelja ili majke".

Važno je uočiti, iako nema u ovoj rubrici dovoljno prostora za teološke rasprave, da Crkva ne iznosi svoje stavove samo jednostavno ističući da je nešto zabranjeno, nego nastoji obrazložiti zašto je to zabranjeno. I vidimo da je u pozadini svih zabrana zapravo ljudsko dostojanstvo. Upravo je ljudsko dostojanstvo ono na što se u suvremenom svijetu jako stavlja naglasak. Vrijeme je da se isti zahtjevi počnu primjenjivati na čovjeka od njegovog začeća, dakle u svim fazama njegovog života a ne samo poslije rođenja.

Hrvatske katoličke internetske stranice (74.)

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu

Jedna od najznačajnijih hrvatskih ustanova za izobrazbu katoličkih svećenika je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Nastao je iz filozofsko-teoloških studija koje je prije sedam i pol stoljeća u glavnom gradu Hrvatske pokrenuo zagrebački biskup Stjepan II. Babonić (1227–1247). Dio je Sveučilišta u Zagrebu od njegova osnutka 1874. do danas, osim razdoblja 1952.–1990. Njegova je internetska adresa:

<http://www.kbf.hr/>

Internetska stranica ovoga fakulteta prirodno je u prvome redu namijenjena studentima, pa se najveći broj izbornika (linkova) odnosi na same studentske aktivnosti: studij, katedre, nastavni programi, raspored, ispiti, studenti, knjižnica itd., a u okviru pojedinih od njih nalaze se i daljnji izbornici (podlinkovi). No, osim toga na stranici se mogu naći i drugi zanimljivi podaci vezani za ovu ustanovu, poput njezine povijesti, nakladništva, uprave, on-line katalog itd.

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu ima posebno značenje za svećenike s područja današnje Subotičke biskupije. Naime, kako je poslije 1918. najveći dio područja dotadašnje Kalačko-bačke nadbiskupije pripao Kraljevini SHS (na kojemu je 1923. utemeljena Bačka apostolska administratura, koja je 1968. prerasla u Subotičku biskupiju), svećenički kandidati su umjesto u Kalaču na izobrazbu odlazili u katoličke centre u Hrvatsku i BiH. Među njima je najznačajniji upravo Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu na kojemu su mnogi svećenici Subotičke biskupije, ali i susjednih biskupija u Srijemu i Banatu, završili studij teologije.

Razgovor s Grgom Kujundžićem

Plodonosno prožimanje vjere

Grgo Kujundžić je rođen u Maloj Bosni 26. ožujka 1945. godine, u brojnoj obitelji Grge i Kate Kujundžić. Krstio ga je vlč. Ivan Lebović u župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni. Po završetku osnovne škole i nakon pomnoga razmišljanja donio je odluku te se 1959. godine upisuje u Klasičnu gimnaziju na Šalati (Zagreb) kod Isusovaca. Rado se sjeća svojih srednjoškolskih dana tijekom kojih je stekao brojne prijatelje s kojima je i danas u kontaktu. Poslije Gimnazije odlazi u vojsku. S obzirom na to da potječe iz brojne obitelji, morao se zaposliti kako bi mogao izvanredno upisati

Višu ekonomsku školu u Novom Sadu, odsjek vanjske trgovine. Radio je poslove vezane uz vanjsku trgovinu i u međunarodnoj špediciji iz koje je otišao u mirovinu. Sa suprugom Katom (rođ. 1947. god.) vjenčao se 1969. godine u Đurđinu. Imaju dvoje djece, Jasnu i Miroslava, koji je oženjen Jelenom r. Skenderović s kojom ima kćerku Terezu. Grgo je i predsjednik vijeća MZ Palić, član je Predsjedništva konferencije Mjesne zajednice Subotica, član je Hrvatskoga nacionalnoga vijeća, Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini, Hrvatskoga kulturnoga centra "Bunjevačko kolo" i Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, a do prije godinu dana bio je i višegodišnji predsjednik Organizacijskoga odbora "Dužijance".

Uz podršku Crkve i svećenika i kroz očuvanje običaja, naš je narod ostao dosljedan i postojan

ZV.: Potječete iz brojne katoličke obitelji u kojoj su se njegovali običaji. Jeste li iz nje naslijedili ljubav prema kulturi?

□ **G. K.:** Za početak bih spomenuo kako sam najprije počeo studirati pravo iz kojega sam saznao da je običaj daleko jača pravna norma nego pisani zakon, jer svi žele poštovati običaj, a zakonske obveze ljudi žele izbjeći. Kada jedan običaj uđe u narod, bez njega više ne može. Naš narod su održali običaji, kroz način života i kulturu koju su njegovali. U vrijeme komunizma običaji su se pokušali izbrisati. I ne samo oni, nego i katoličanstvo i nacionalna pripadnost jednoga naroda. No, uz podršku Crkve i svećenika ostali smo dosljedni i postojani. Kada sam bio dijete, vrlo se teško živjelo, neki nisu imali ni obuču, ali smo zato svi išli u crkvu, ministrirali, znali misu na latinskom. Običaje, kao što su Oci i Materice, također smo poštovali. Spomenut ću i to da sam, primjerice, 1968. godine bio prvi gradski bandaš. Tek 90-ih, kada je komunizam počeo bitno slabjeti, ljudi su počeli po svojoj nacionalnoj i vjerskoj strukturi preuzimati neke obveze, živnulo je "Bunjevačko kolo". Tada je u Upravnom odboru bilo prav-

nika, profesora, ekonomista i drugih ljudi, uključujući i mene, te smo skupa radili na revitalizaciji ove ustanove. Ponosan sam što sam 1993. godine vodio Godišnju skupštinu "Bunjevačkoga kola" i proglasio Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo". U ratno vrijeme to je bilo vrlo opasno, ali cijeli Upravni odbor je bio odlučan u svojoj namjeri koju smo, kao što znate, uspješno i proveli. Kasnije smo uspjeli objediniti gradsku i crkvenu "Dužijancu". U HKC-u "Bunjevačko kolo" se od početka njeguju folklor, jezik, književnost i običaji. U početku je bilo samo po nekoliko manifestacija godišnje, ali vremenom je taj broj rastao tako da je prošle godine bilo 27 popratnih manifestacija što manjih, što većih. Običaje u crkvi također jako volim. Moja djeca su naslijedila tu ljubav. Tako je sin Miroslav bio čuvar Božjega groba sve dok se nije oženio. Osobito mi se sviđa običaj čuvara Božjega groba, da onaj koji se ženi od njih dobije posebno priznanje kao znak poštovanja i zahvalnosti. Petogodišnja unuka

Mi na Paliću imamo tri proštenja, župno proštenje Marije Kraljice svijeta koje je krajem kolovoza, zatim proštenje sv. Urbana i Leopolda Mandića. No, nažalost, kod nas običaj proštenja i nije baš prihvaćen kao u nekim drugim mjestima u kojima su ona vrlo svečana i posjećena. Spomenuo bih još i to da je u Bačkoj biskupiji prvi kip posvećen Leopoldu Mandiću postavljen upravo na Paliću i tadašnji biskup je dao ovlaštenje da to bude proštenišni dan kada se može dobiti oprost uz određene uvjete. Najviše se dolazilo na proštenje sv. Leopolda, kojem se mole kako Hrvati, tako i Mađari.

pohađa vrtić "Marija Petković" kod časnih sestara "Kćeri Milosrđa" na području župe Sv. Roka, a osim toga ide na folklor.

ZV.: Istaknuli ste da nacija održava običaje. Može li običaj održati vjeru?

□ **G. K.:** Vjera može biti iskazana raznim oblicima običajnih manifestacija. Dobro je kad se običaji raznih naroda kristaliziraju ili kada se crkvenost prenese u narodni običaj ili obratno. Riječ je o tzv. inkulturaciji vjere. Smatram da je bitno ono što se događa na oltaru. Nije toliko bitno kakva će se glazba pjevati. Volim pjevati, posebno u crkvenom zboru i vrlo rado to i činim. Običajna glazba jednoga naroda stoga se može koristiti u crkvi. Na primjer, sve hrvatske pjesme posvećene Srcu Isusovu uglavnom su koračnice. Bitno je tu glazbu uključiti u službu Crkve, Bogu na slavu. Kroz običaj "Dužijance" se također održava vjera. U njoj se manifestira odanost Bogu. Pred oltar dolaze Bogu zahvaliti čak i oni koji nisu vjernici, u pravom smislu te riječi. Običaji i vjera su jako povezani. No, moram reći i to da se zapovijedi vezane uz post i pokoru baš i ne poštuju u današnje vrijeme. No, Katolička crkva je slobodnoj volji naroda i vjernika preputala prihvatiti vjerski život, što znači da nitko od nas nije primoran ići u crkvu, već je riječ o osobnoj odluci.

Povijest je učiteljica života

ZV.: Običaj može biti nositelj opstanka vjere. No, neki običaj, kao što je to na primjer "Dužijanca", može opstati tako što je ukorijenjen u vjeri.

□ **G. K.:** Već jedanaestu godinu u nizu sudjelujem u organiziranju Izložbe božićnjaka u okviru Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Započeli smo najprije u dvorani "Bunjevačkoga kola", ali sada je već niz godina priređujemo u pred-

i običaja

vorju Gradske kuće. Žene koje prave te kolače postavle na njih cijelu "teologiju". Prije dvije godine smo beogradskom nadbiskupu mons. Stanislavu Hočevaru darovali božićnjak. Toga dana je bio prijam na Pravoslavnoj bogosloviji. Mogu reći da su se i bogoslovi i njihovi profesori oduševili kolačima na kojima je bilo prikazano Isusovo rođenje, Sveta Obitelj, Betlehemska štalica, i to na način kako je i opisano u Svetom pismu. Kroz običaj izrade kolača se radujemo dolasku Isusa i na taj način ga častimo.

ZV.: Sveti Pavao u Poslanici Rimljanima kaže "Radujte se s radošću". Dakle, ovaj način povezanosti vjere s običajima pomaže da se vjera živi kao radost. Oni koji čuvaju običaje mogu u drugima probuditi istu želju za vjerom baš time što su ih obradovali nečim.

□ G. K.: Naravno. Kada nekome čestitamo, najčešće poželimo puno novca ili zdravlja, a rijetko radost. Ima toliko siromašnih i bolesnih koji se znaju tako lijepo radovati, ali i bogatih i zdravih koji to ne znaju. Radost je temelj dobrog života. Tko se zna radovati malim stvarima – velik je čovjek. Moramo sami sebe tako formirati.

ZV.: Vaše poznavanje običaja je ozbiljno. Kako bi čovjek mogao poznavati običaje, mora poznavati njihovu povijest. Koliko ste na tom području radili?

□ G. K.: Povijest sam zavolio zahvaljujući svojem profesoru Albi Šokčiću, koji je svoja predavanja učinio tako zanimljivim i poučnim da je svoju lju-

bav prema toj znanosti prenio na sve nas. Sada čitam razne povijesne knjige, naravno, više iz nacionalne povijesti. Mi koji ovdje živimo znamo sve o Kosovskom boju, ali malo znamo o Krbavskoj bitci, a ona je vrlo bitna za nas Hrvate. Povijest je učiteljica života, i smatram da svatko od nas treba upoznati i spoznati povijest svojega naroda. Također sam vremenom shvatio da je vrlo bitno na povijest gledati objektivno, pokupiti informacije sa što je moguće više strana kako bismo mogli formirati svoje mišljenje, a ne slijepo slijediti tuđa, jer mnogi tumače povijest subjektivno, pa znaju dati pogrešne interpretacije pojedinih događaja. Povijest Bunjevaca-Hrvata me uvijek interesirala. Puno sam čitao, razgovarao s ljudima, zapisivao, i sada vrlo rado o tome tražim podatke i zapisujem ih.

Povijest u službi istraživanja životopisa sv. Urbana I. – pape, kojemu je posvećena pomoćna crkva na Paliću

ZV.: Vaša ljubav prema povijesti vas je sigurno dovela do toga da ste proučavali vašega zaštitnika na Paliću, sv. Urbana. Možete li o tomu nešto reći?

□ G. K.: U molitveniku postoji "Molitva svojem zaštitniku". Najprije sam se zainteresirao za svojega zaštitnika sv. Grgura, a potom za zaštitnika svojega kumčeta Vladimira. Taj svetac je bio pokrstitelj Rusa, rodom iz Kijeva. Došavši na Palić, saznao sam da je crkva posvećena sv. Urbanu. Zainteresirao sam se i želio saznati tko je on bio. U kalendarima (Sv. Ante – sarajevski, Zagrebačka i Subotička Danica) sam pronašao više Urbana koji se slave u različite dane. Kontaktirao sam i katedralnoga župnika mons. Stjepana Beretića koji mi je potvrdio da je u povijesti zabilježeno osam svetaca pod imenom Urban. Potom sam pretraživao podatke na internetu i saznao sam da

ga uglavnom časte vinari i vinarije. Pronašao sam da ga časte u Međimurju u jednoj divnoj kapelici. U Iloku imaju obredni dan posvete vinograda svetom Urbanu, slično kao što mi blagoslivljamo žito. Da bih konačno saznao tko je bio naš svetac, puno mi je pomogao bogoslov Ivica Radaković. On je u rimskim zapisima i knjigama pronašao podatke, preveo ih s latinskog i talijanskog i napravio sažetak. Donio je i fotografije, među ostalim i fotografiju sarkofaga sv. Urbana iz Kalistovih katakomba. Sada educiram ljude kako bi znali tko je zapravo bio sv. Urban. Treba znati da je župa na Paliću posvećena BDM Kraljici svijeta. Pomoćna crkva je posvećena sv. Urbanu i u njoj se održavaju svete mise i sve pobožnosti, jer je prostranija i u nju stane veći broj vjernika. Tako smo odlučili organizirati proštenje. Pošto u isti dan JP "Palić-Ludoš" organizira vinarske svečanosti, željeli smo još jednom ujediti običaje s vjerom pa smo sa župnikom dogovorili 24. svibnja pozvati sve vinare na misu u 9 sati da bi se ovaj dan proslavio na pravi način. Proslava će trajati tri dana. Jednog dana će biti izložba, drugoga dana misa pa proslava, a trećega dana će već biti proslava *Bršančeva* odnosno Tijelova. To će biti objavljeno i u medijima, a mi se molimo sv. Urbanu da nam kod Boga Oca, Sina i Duha Svetoga izmoli milost.

Da bi nacija imala svoje ime i prezime, da tako kažem, mora imati svoju kulturu, koja se njeguje kroz različite vidove – prvenstveno kroz školsku naobrazbu, znanstveno-istraživački rad, razvoj i rad kulturnih institucija, ali ne treba zaboraviti i treba njegovati i narodne običaje, gdje Dužijanac svakako ima istaknuto mjesto, istaknuo je svojedobno Grgo Kujundžić u intervjuu za *Hrvatsku riječ*.

IZ ŽIVOTA NAŠE ZAJEDNICE

Na žedničkom proštenju

Sjemeništarcu su 27. travnja gostovali na proštenju u Starom Žedniku. Svetu misu na mađarskom jeziku predvodio je rektor sjemeništa **msgr. Josip Mioč**, a euharistijskom slavlju na hrvatskom jeziku predsjedao je naš duhovnik **msgr. Marko Forgić**. Na misama su o svom životnom putu govorili maturanti: **Zsolt Magyar** i **Tomislav Kljajić**. Nakon završetka misnih slavlja, a na poziv župnika **vlč. Željka Šipeka**, sjemeništarcu su otišli na svečani ručak u "Salu kod Zvonka".

Rekreacija na bazenu

U okviru nastave tjelesnog odgoja, 13. svibnja, po prvi puta ove godine posjetili smo gradski bazen u Dudovoj šumi. O ugođajima sa bazena najbolje govori slika naše "plivačke" ekipe Paulinuma ☺.

Subota na Paliću

U subotu, 10. svibnja, nakon zimske stanke, ponovno smo se uputili u šetnju prema Paliću. Na naše veliko iznenađenje, luna-park postavljen za prvi maj, još uvijek je bio tamo. U jednom trenutku svi autići ponovno su bili zauzeti. Posvuda je odjekivao smijeh i žamor sjemeništara. Nakon vožnje autićima ostatak slobodnog vremena utrošili smo na vožnju pedalinama po Paličkom jezeru.

U gostima kod Franjevaca

Prve svibanjske nedjelje, posjetili smo subotičke franjevce. Toga dana sudjelovali smo na dvjema misama koje smo animirali pjevanjem i svjedočenjem. Svetu misu na hrvatskom jeziku predvodio je **fra Marjan**, a euharistijsko slavlje na mađarskom jeziku gvardijan **fra Zoltan**. Nakon svetih misa imali smo priliku obići i razgledati njihov samostan, te iskusiti poznato franjevačko gostoprimstvo kod stola.

Posjet židovskoj zajednici

Interesantan je bio posjet židovskoj zajednici u Subotici 7. svibnja, kada nas je dočekao i ugostio gospodin **Thomas Harbroln**. On nam je predstavio povijest židovskoga naroda, kako u svijetu tako i na ovim našim prostorima. Vidjeli smo neke od židovskih obrednih predmeta kao što su tora, šal i kape, koje koriste pri molitvama. Po završetku predavanja razgledali smo prostorije židovske zajednice, ali u veliku sinagogu nismo mogli zbog aktualnih radova.

Na koncertu

U četvrtak, 8. svibnja prisustvovali smo koncertu kojeg je u subotičkoj katedrali Svete Terezije Avilske organizirao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici. Te večeri uživali smo u krasnim trenucima zvuka kraljice instrumenata – orgulja.

Posjet predstavnika Mađarske nacionalne knjižnice Paulinumu

Sjemenište i gimnaziju Paulinum posjetio je 9. svibnja **András Juhász**, jedan od najvećih stručnjaka za stare rukopise i povelje Mađarske nacionalne knjižnice "Szécsényi könyvtár" iz Budimpešte. U svom kratkom proputovanju kroz Suboticu, on je obišao i našu ustanovu, s osobitim zanimanjem za suradnju u pogledu upotpunjavanja fonda naše sjemenišne knjižnice.

Početak priprava za maturu

U subotu, 17. svibnja završila su redovita predavanja našim maturantima. A od ponedjeljka započela je i njihova intenzivnija priprava za polaganje mature. Molimo vas, dragi čitatelji, da se ovih dana u svojim molitvama spomenete i naših maturanata, moleći za njihov uspjeh na naturalnim ispitima, te da nakon toga, oni razborito i sretno odaberu svoj daljnji smjer životnog puta.

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

INDIJA

- * Zemlja napučena s preko milijardu stanovnika
- * Zemlja različitih tradicija, religija i kasti
- * Zemlja velike materijalne i duhovne bijede

Misijska svijest

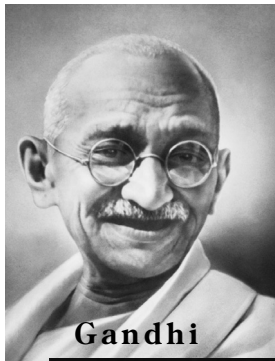
"Premnogi ovdje samo zato ne postaju kršćani jer nema nikoga da ih privede kršćanstvu. Stoga me prečesto obuzme želja da protrčim europskim učilištima, osobito pariškim, pa da luđački iza glasa vičem i prisilim sve one koji imaju više učenosti nego ljubavi. Vikao bih: 'Jao, kako su mnoge duše, vašom krivnjom isključene iz neba te se strovaljuju u pakao!' O kad bi oni onako žarko kako se predaju znanosti priornuli uz ovaj posao, da bi mogli položiti Bogu račun za svoju učenost i povjerenone talente! A kad bi mnogi od njih, potaknuti tom mislju i pobuđeni razmatranjem božanskih zbilja, zapostavili svoje planove i ljudsku zaposlenost i posve se predali Božjoj volji i pozivu te iz svoje duše zavapili: *Evo me, Gospodine! Što hoćeš da činim?* Pošalji me kamo god hoćeš, pa i u Indiju!" Tako je, u misionarskom žaru, pisao sv. Franjo Ksaverski svom poglavaru sv. Ignaciju Lojolskom. Franjo je uistinu otišao u misije na Daleki istok i desetak godina navješćivao Evanđelje u Indiji i Japanu.

Zemlja mnogih različitosti

Indija je pradamovina hinduizma, koji je nastao u trećem tisućljeću prije Krista. Kršćanska predaja drži da je apostol Toma propovijedao Evanđelje i osnovao Crkvu u Indiji, gdje je i umro mučeničkom smrću. Kasnije su evangelizaciju nastavili članovi asirske Crkve koja i danas djeluje u Indiji kao Siro-malabarska. Početkom drugog tisućljeća arapski moreplovci i trgovci otkrili su Indiju i donijeli islam. Osnova-

vali su Mongolsko carstvo koje se održalo sve do 18. stoljeća. Međutim, dopustili su opstanak hinduizma. Kada je 1498. Vasco da Gama otkrio morski put do Indije, počeli su je naseljavati europski kršćani. Najprije su vlast pretežno imali Portugalci, a kasnije Britanci, od kojih je Indija dobila neovisnost 1947. Za to je najzaslužniji vođa nenasilnog otpora Mahatma Gandhi. Indiju, zemlju tolikih različitosti,

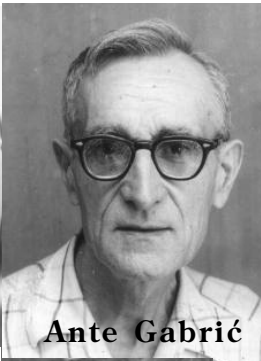
potrebne, dok milijuni žive na rubu gladi. Ako bi svatko ograničio svoj posjed samo na ono što mu je zaista potrebno, nitko ne bi morao živjeti u bijedi i svi bi bili zadovoljni" – rekao je Gandhi. Svu bijedu Indije upoznala je Majka Terezija i pokušala odgovoriti na nju ljubavlju. Posve se predala služenju najsiromašnijima i osnovala zajednicu Misionarki ljubavi. Međutim, Isusova poruka ljubavi teško prodire u mentalitet Indije. Majka Terezija je utjelovila Isusovu ljubav u konkretno služenje. Mnogi u Indiji štiju je kao sveticu, ali nasljedovati njezin primjer njima je strano.

Gandhi

Majka Terezija

Ante Gabrić

Malo stado Kristovo

Većinska religija je hinduizam, zatim islam, budizam, a ostale vjerske skupine su brojčano jako male. Govori se o 3% kršćana. Tragove misijskog rada u Indiji ostavili su i hrvatski misionari: **Pavao Mesarić, Josip i Antun Vizjak, Mijo Schmidt, Nikola Bilić, Stjepan Polgar**, najpoznatiji među njima **Ante Gabrić, s. Ivana Stakor**, koju su zvali "Majkom Terezijom Siligurija", grada na Himalaji. Po izjavama nekih biskupa iz Indije

saznaje se da država ne želi strane misionare. A neki indijski misionari već odlaze na druge kontinente. Dakle, Crkva u Indiji više nije ovisna o stranim misionarima, dok je još uvijek potrebna materijalne pomoći. Porast kršćana je gotovo nezamjetljiv. Na kršćanstvo se obraćaju oni koji nisu pripadali ni jednoj jakoj religiji.

U novije vrijeme može se čuti o napadima na kršćane u pojedinim dijelovima Indije. U nekim pokrajinama je uveden tzv. "protuobraćenički zakon" koji zabranjuje prijelaz s hinduizma na kršćanstvo. Najčešće su ti napadi djelo hinduističkih ekstremista.

Gandhi je pokušao pomiriti i ujediniti. Nije mu uspjelo pomiriti hinduse i muslimane, pa je te iste godine, uz velike ljudske žrtve, formirana zasebna muslimanska država Pakistan. Sukobi se nikada nisu u potpunosti smirili i još uvijek padaju nevine žrtve. Veliki problem predstavljaju kaste, kojih ima četiri glavne, i preko tisuću malih, ovisi o pojedinim pokrajinama. Zakon kasti jednostavno ne dopušta pomoć nižima od sebe, a upravo u nižim kastama je najveći broj siromašnih.

Zemlja siromaštva i bijede

"Bogati za sebe ostavljaju prekomjerne rezerve stvari koje im nisu

Pripremam se za Prvu pričest

Moja obitelj se vrlo radosno priprema za moju Prvu pričest.

Mama i tata prave popis gostiju; mama zamišlja što će kuhati, a ja maštam i želim saznati kako je to primiti Isusa. Mama mi je kupila prelijepu haljinu. Zamišljam Prvu pričest ovako: kada uđem u crkvu čujem lijepu Isusovu pjesmu. Svećeniku ću dati moje ime, a moja mama će primiti svijeću. Mislim da će to biti najljepše slavlje u mom životu. Za Prvu pričest ću dobiti mnogo darova. Najljepše će biti na misi, ali mislim da će i poslije biti lijepo. U crkvi ćemo svi biti jako lijepo obučeni. Sretna sam i što će puno moje rodbine i prijatelja doći u crkvu. Molim se svaku večer. Idem redovito u crkvu i na vjeronauk. Spremam svoje srce za Isusa. Spremam se pročitati cijelu Bibliju. Volim ići na vjeronauk jer učim o Isusu. Najviše volim moliti s obitelji i rodbinom.

Sretna sam što se svi trude da taj najvažniji dan u životu provedem lijepo s Isusom.

Martina Kulić - OŠ "Ivan Milutinović", 3.b

Pripremam se za Prvu pričest

Moja obitelj i ja jedva čekamo moju Prvu pričest. Moja mama pravi popis gostiju, a ja redovito idem na mise nedjeljom i blagdanima. Nikada ne zaboravim vjeronauk i pjevanje. Na mojoj Prvoj pričesti izgledat ću kao anđeo koji će primiti Isusa u srce.

Martina Križanović, OŠ "Ivan Milutinović", 3. r.

*Marija,
Isusova majka*

*Krunoslav
Piuković, 2. r.*

**Najmlađi pred
obnovljenim
Dulićevim križem
na ulazu u Stari Žednik**

Sonta: Oratorij "Don Bosco"

U sklopu Škole animatora 2007./8. organiziran je u župi Sv. Lovre u Sonti od 11. do 13. travnja Oratorij – susret za djecu. Tema susreta na kojemu se okupilo 130 djece bila je "Život i djelo don Bosca".

Organizatori susreta su bili vlč. Dominik Ralbovsky i katehista Kristina zajedno s animatorima kojima je ovoga puta na raspolaganju bio praktični rad. Dječja radost i zadovoljstvo očitovali su se na dječjim licima tijekom cijeloga susreta: dok su igrali različite igre, plesali, glumili, pjevali, uživali u predstavi "Mažoretkinja iz Sonte" i mađioničara, sudjelovali u igrama bez granica, kreativnim radionicama i na kraju uživali u sladoledu.

Evo nekoliko dječjih iskustava te iskustava animatora:

– Hvala ti, dragi Isuse, za prijateljstvo, ručak, program i moju skupinu i za sve što nam je župnik priredio: šale, igre i mađioničarske trikove.

– Hvala, Isuse, za ove dane, bilo mi je super i htje-

la bih ponovno doći u Sontu i provesti tako divne trenutke. Najbolje mi je bilo kada smo glumili u igrokazu "San don Bosca."

– Dragi Isuse, hvala ti za sve lijepe trenutke. Lijepo je bilo u zajedništvu s tobom. Volimo te i želimo da uvijek budeš s nama, i danju i noću.

– Najviše mi se sviđelo družiti se s drugom djecom kao i mađioničarski trikovi.

– Dragi Isuse, hvala ti za ova tri dana koja smo usprkos kiši lijepo proveli na župi. Hvala za nova poznanstva. Hvala ti za snagu koju si mi pružio da mogu izdržati među djecom i hvala ti za razum koji si mi dao da ih mogu animirati.

– Isuse, hvala za ove dane provedene u miru, ljubavi i veselju. Za nova poznanstva i za sve stvari koje su nas činile sretnima. /*Animatori*/

O slobodi ■■■

Vrlo direktno, iz gornjega citata u prvi plan našega razmatranja na površinu izlazi pojam slobode, slobode koja je apsolutna. Doista, sve nam je dopušteno! Svi smo mi bili u prilici čuti dječja (i ne samo dječja) pitanja poput onih:

"Zašto ima toliko patnje u svijetu?", "Kad Bog postoji, zašto dozvoljava tolika zla?" ili "Zašto nas Bog kažnjava?" i dr. Promislimo dobro! Odgovor bi mogao glasiti: zato što smo slobodni! Ovo posljednje pitanje ostavlja prostora za interesantan pristup problematici o kojoj je riječ. Poznati njemački filozof Hegel govori o tomu da nam država kada sudi i kažnjava nas za učinjena nedjela, daje najveću moguću počast. Naime, priznaje nam da smo slobodni, da znamo razlikovati između dobra i

zla, pravednog i nepravednog. Ipak nisam siguran koliko to saznanje pomaže ljudima u takvoj situaciji. No, šalu na stranu. Važan zaključak koji želim izvući jest da bez slobode nema krivice, a dodat ćemo ni ispravne zasluge. U prilog tomu možemo uzeti još jedan primjer iz područja prava. Mislim na to da niti jedna (normalna) država ne sudi djeci i malodobnicima i psihički bolesnim osobama, jer nisu sposobni razlučiti što je dobro a što zlo, što je pravedno a što nepravedno. Jer nisu u punoj mjeri sposobni shvatiti poziciju slobodne volje te njezine posljedice. Brojni su veliki umovi svijeta smatrali da nam je Bog darovao najveći dar – slobodu. Vratimo li se natrag na naše pitanje, uvidjet ćemo da je ono u biti nekorektno: Boga se ne pita zašto kažnjava, te ga se ne pita zašto je Bog. Prije je vjerojatno (ako je zgriješio) da se čovjek upita "Što mi je ovo trebalo?", jer mu je dana sloboda odlučivanja.

Uvjeren sam da mladi sve ovo razumiju te da im je jasan princip slobodne volje kao stožera ljudskoga moralnoga djelovanja. Stoga mi namjera nije dublje se upuštati u objašnjenja. Također, namjera mi nije bila, ako se to dalo naslutiti, govoriti o Bogu samo kao onomu koji sudi i kažnjava, priznajući doduše našu slobodu. Dapače, Bog je ljubav! Milostiv Gospodin pun oprosta, svaki put nas baš kao i rasipnoga sina, vraća u svoj zagrljaj. No, kako živimo u povodljivom svijetu koji pulsira velikom brzinom nudeći svakoga dana nešto novo, važno je posvijestiti si neke od tih napasti, kako bismo ostali postojani u vjeri. Grijeh današnjice predstavljen kao bezazle-

ni užitak oslobođen spona tradicionalnih shvaćanja, je bludnost. Misli li itko da brojni raskidi brakova i gubljenje smisla u bračnoj zajednici nemaju nikakve veze s raskalašnošću života koju svijet sve više nameće? Paradigma dobroga ži-

vota je život kakve superzvijezde s TV ekrana. Zašto, upitat ćemo. Zato što je tako slobodna, pored tolikog novca i slobodnog vremena može činiti što hoće. Zar je to sloboda? Ta nikako! Ljubav je jedina sloboda koju mi kršćani poznajemo. Istinska ljubav, koja je Isus Krist, naš Gospodin, skida svaki okov s naših srca. Zavirimo li duboko u intimu našega bića, otkrit ćemo da ništa od ovoga povodljivoga svijeta ne umiruje dušu našu. "Jer što je god svjetovno, požuda tijela, i

požuda očiju, i oholost života – nije od Oca, nego od svijeta" (1 Iv 2,16-17). Ne tražimo, dragi mladi, slobodu u svijetu koji je prolazan, jer istinska sloboda nije od ovoga svijeta. Ne dopustimo da nad nama išta i itko vlada, vječno isti poroci u maseci vremena. *Sve mi je dopušteno! Ali – sve ne koristi. Sve mi je dopušteno! Ali – neću da mnome išta vlada* (1 Kor 6,12-13).

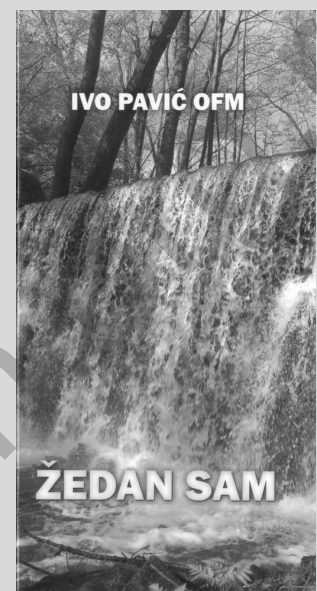
*"Sve mi je dopušteno! Ali - sve ne koristi.
Sve mi je dopušteno! Ali - neću da mnome išta vlada"
(1 Kor 6,12-13)*

Prelistali smo za vas ...

Ivo Pavić Ofm: "Žedan sam"

Ova knjiga želi usmjeriti čitatelje na ispravno razlučivanje pokreta u duši da bi naša molitva bila plodonosna: da se odrekemo grijeha i loših navika, oslobodimo neprijateljskih zamki, ozdravimo od duševnih rana, ispravimo krive predrasude i stavove prema Bogu, sebi, bližnjima i stvorenjima, otvorimo se u djelovanju i darovima Duha Svetoga kako bi Bog preko nas mogao činiti svoja velika djela. Autor često govori o ozdravljenjima i preprekama za ozdravljenje, navodi razloge zašto Isus želi da budemo zdravi i to potkrepljuje citatima iz Svetoga pisma. Svaki čitatelj bi se trebao pronaći i okoristiti knjigom da svoje životno kormilo usmjeri prema vječnom svjetioniku – Isusu Kristu.

Anita Pelhe

Susret Hrvatske katoličke mladeži STADION SLOBODA

Varaždin - 2008.

"Bijahu postojani ..."

Pod geslom "Bijahu postojani" održan je od 26. do 27. travnja peti po redu Susret hrvatske katoličke mladeži, u središtu mlade Varaždinske biskupije (Varaždinu), na stadionu "Sloboda". Pripreme za ovaj susret započele su još prošle godine, stoga se i mogla očekivati dobra organizacija samoga susreta od čega bi vrijedilo napomenuti kako se na stadion moglo ući samo uz pomoć ulaznice, a to je ove godine bila bijela kapa s logotipom

susreta. Program je započeo u subotu 26. travnja svjedočanstvima mladih, svećenika, zatim pjevača (među mnogima i **Marija Husar i Thompson**), a potom i euharistijskim slavljem kojemu je nazočilo oko 22000 mladih. Fotograf **Šime Strikomani** izradio je svoju 117. milenijsku fotografiju uoči euharistijskog slavlja, snimivši stadion Slobode s visine od 50 metara i 22000 sudionika iz Hrvatske,

BiH, Slovenije, Austrije, Njemačke, Crne Gore i Subotice. Dobrodošlicu svim sudionicima susreta poželio je domaćin, varaždinski biskup **Josip Mrzljak**, a predvoditelj misnoga slavlja zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** zahvalio je varaždinskom biskupu i svećenicima Varaždinske biskupije na organiziranju susreta. Prigodnu propovijed upućenu mladima izrekao je šibenski biskup **Ante Ivass**, tajnik Vijeća za mlade Hrvatske biskupske konferencije. Pjevanje na svetoj misi je predvodio Zbor mladih Varaždinske biskupije uz pratnju **Ivana Malbašića**. Sutradan tj. u nedjelju 27. travnja uslijedio je dio susreta koji se odvijao u oko stotinjak župa Varaždinske biskupije. Mladi iz Subotičke biskupije su bili smješteni u dvije župe, da bi kasnije skupa slavili euharistijsko slavlje u Varaždinskoj katedrali s mladima iz Dubrovnika, Banjaluke, kao i drugih gradova Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nakon upoznavanja te predstavljanja svojih rodnih mjesta i običaja, slijedila je sveta misa koju je predslavio varaždinski biskup **Josip Mrzljak**. Pjevanje su predvodili mladi iz subotičkog VIS-a "Proroci" uz podršku subotičke mladeži. Nakon misnoga slavlja je uslijedila ugodna zakuska te osobno upoznavanje mladih hodočasnika s biskupom. Mladi su nakon programa imali prilike posjetiti znamenitosti grada Varaždina te uživati u gostoprimstvu koje ovaj grad pruža.

Petar Gaković

Himna susreta mladih

POSTOJANI

**Hvala što, Bože, vjeruješ u nas
s nadom nas zoveš, beskrajno ljubiš,
sada smo ovdje, slušamo tvoj glas
želimo primat sve što nam nудиš.**

**Ref: Postojani
u ljubavi,
ustrajni u molitvi,
zajedništvom nošeni,
Duhom, vjerom prožeti,
Tijelom Božjim hranjeni.**

**Znamo po nama može bit bolje
bez dobrih djela prazni smo, lažni,
ojačaj naše umome volje
u tvome Duhu bivamo snažni.
Kad sutra život na razne strane
odvede stado maleno ovo
bit ćemo spremni u naše dane
blagoslov unijeti i svjetlo novo.**

Iz propovijedi biskupa Ante Ivasa

*Susret s Bogom daje životu novi temelj, novi oslonac, novo čvrsto tlo pod nogama. Iz tog susreta rađa se nova sloboda. Rađa se Nada koja preobražava i preuzima glavnu riječ u našem životu. Tada vjera postaje djelotvorna poruka koja na nov način oblikuje život i sve životne odnose, rekao je šibenski biskup naglasivši da ostati u ljubavi i zajedništvu s Isusom Kristom, znači biti u zajedništvu s drugima, sa svima. U takvom zajedništvu i vjeri moguće je čuvati ljepotu i čistoću duše i tijela, zemlje i neba, vode i mora. Moguće je uspostavljati iskrene međuljudske odnose i graditi bolji, pravedniji i sretniji svijet, naznačio je biskup pozvavši mlade da upravo u Varaždinu ispišu svoja Djela apostolska hrvatske katoličke mladeži 21. stoljeća koja će svjedočiti da mladi kršćani u zajedništvu sa svim ljudima dobre volje žele živjeti svoj ljudski i kršćanski, svoj hrvatski i europski identitet. **Treba nam vaša mladost, vaše oduševljenje, vaša odvažnost. Treba nam vaša podrška i postojanost. Volimo vas i molimo za vas**, zaključio je šibenski biskup Ivass.*

Tradicionalni susret mladih Subotičke biskupije

"Bit ćete mi svjedoci!"

Susret mladih Subotičke biskupije održan je u subotu 3. svibnja u Baču, a tema susreta bila je Papina poruka upućena mladima u povodu Svjetskoga dana mladih u Sydneyu pod naslovom *Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci* (Dj 1,8). Na ovogodišnjem susretu okupilo se oko 400 mladih iz različitih dijelova Biskupije.

Program je započeo uvodnim predavanjem karmelićanina iz Sombora o. **Zlatka Žuvele**, u kojem je mladima ukratko predstavljena i pojašnjena Papina poruka. Nakon toga, mladi su se podijelili na rad u manjim skupinama kojega su predvodili mladi animatori iz Subotice, Sonte i Selenče. Krizmanici su, kao i svake godine, ostali u crkvi gdje je s njima radio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U svakoj se skupini detaljno obrađivala i tumačila Papina poruka koja govori o Duhu Svetom, trećoj Božanskoj osobi koja je nerijetko zaboravljena. Mladi su aktivno i radosno sudjelovali u ovoj raspravi jer su željeli što je moguće više saznati o Duhu Tješitelju, Duhu Istine i Svjetla. Rad u skupinama je trajao sat i pol vremena. Uslijedio je potom ručak, a slobodno vrijeme mladi su iskoristili za sportske igre te za šetnju i obilazak poznate tvrđave u Baču. U poslijepodnevnom satu je u kino dvorani subotički VIS *Proroci* održao koncert praćen kratkom predstavom koju su priredili mladi kako bi pokazali razliku između života sa Isusom i života u grijehu. Na kraju koncerta, svi krizmanici su se popeli na pozornicu gdje su sa svima zajedno pjevali i slavili Gospodina, a tom su prigodom na dar dobili CD duhovne glazbe. Poslije toga je u župi Obraćanja sv. Pavla održan kratak plenum na kojemu su mladi iznosili rezultate i zaključke rada u skupinama. Uslijedila je potom i sveta misa koju je predvodio generalni vikar Subotičke biskupije **mons. Slavko Večerin**. Kao zaključak ovoga susreta možemo iznijeti misao svih mladih, a to je da je potrebno bolje upoznati sve tri osobe Presvetoga Trojstva, a osobito Duha Svetoga, kako

bismo dublje mogli ući u otajstvo vjere. Također svi, a osobito mi mladi, moramo ozbiljno shvatiti Papin poziv da bude-
mo svjedoci svoje vjere među svojim bližnjima, kako bismo ovaj svijet učinili boljim i ljepšim mjestom za život svima nama.

Mladi se na ovaj način zahvaljuju domaćinima, organizatorima i svim ljudima dobre volje koji su potpomogli ovaj susret. /**Vladimir Lišić**/

bismo dublje mogli ući u otajstvo vjere. Također svi, a osobito mi mladi, moramo ozbiljno shvatiti Papin poziv da bude-
mo svjedoci svoje vjere među svojim bližnjima, kako bismo ovaj svijet učinili boljim i ljepšim mjestom za život svima nama.

Mladi se na ovaj način zahvaljuju domaćinima, organizatorima i svim ljudima dobre volje koji su potpomogli ovaj susret. /**Vladimir Lišić**/

Rezultati natječaja "HosanaFest-a 2008."

Organizacijski odbor HosanaFesta 2008. raspisao je za ovaj Festival hrvatskih duhovnih pjesama natječaj koji je bio otvoren od 1. veljače do 1. travnja 2008. godine. Pod geslom "*Dajmo Bogu ono najbolje od sebe*", Festival će biti održan 7. rujna 2008. godine. Na natječaj su pristigle ukupno 32 skladbe, od kojih će biti predstavljeno ukupno 15. Skladbe koje su ispunjavale uvjete propisane Natječajem je razmatralo glazbeno i tekstualno povjerenstvo. Zbrajanjem glasova članova stručnoga povjerenstva načinjen je redosljed pjesama.

Abecedni popis skladbi koje će biti izvedene na HosanaFestu 2008.:

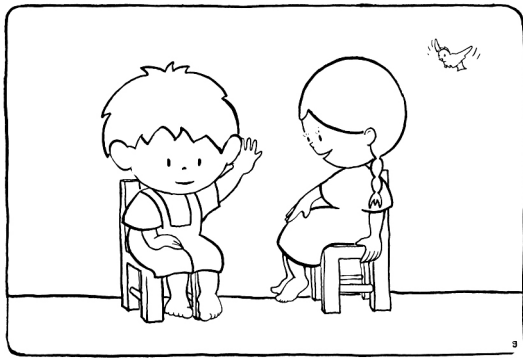
1. **Bog me voli** - "Mihovil" (Kamen-Split)
2. **Bože, hvala za sve** - Snežana Kujundžić (Subotica)
3. **Gospodine, ne udaljuj se** - Lidija Ivković (Subotica)
4. **Himna života** - "Riječ" (Podstrana-Split)
5. **Isuse dođi** - "fra Antun Knežević" (Jajce)
6. **Kad bih mogao kao Ti** - Arpad Kiralj (Sombor)
7. **Ključevi Raja** - "Proroci" (Subotica)
8. **Lončareva njiva** - Marija Jaramazović (Subotica)
9. **Naš Bog** - "Adonai" (Blato-Korčula)
10. **Slavi Boga našega** - "Matheus" (Bizovac-Osijek)
11. **Ti si taj** - "Damask" (Zagreb)
12. **Trebam Te, Isuse** - Marina Kozina (Nuštar-Vinkovci)
13. **Tvoja ljubav govori** - Ivan Šomođvarac (Sombor)
14. **Tvoja sva** - "Petrus" (Bački Monoštor-Sombor)
15. **Za Tvojim stopama** - "Antunići" (Sombor)

Stručno povjerenstvo za odabir skladbi činili su profesori glazbe Marijana Crnković, Zorica Stojanov i Đuro Molnar. Stručno povjerenstvo za odabir tekstova činili su diplomirani teolog vlč. Marijan Vukov, profesorica književnosti Zora Čujić i pučki pjesnik Antun Kovač.

Organizacijski odbor HosanaFesta 2008. moli izvođače čije skladbe su ušle među petnaest odabranih, da studijsku snimku iste skladbe dostave u audio ili wav obliku najkasnije do 20. lipnja na adresu:

HosanaFest 2008.

Gajeva 2, 24000 Subotica - Vojvodina - Srbija

Kršćani "na poslu"

Dragi čitatelji! Primjećujete li razliku između ljudi koje srećete svaki dan, s kojima radite, koje ponekad morate moliti za pomoć? Neki od njih su kršćani, neki ne. Neki od njih rade veoma savjesno, čak i više od toga – dosljedni su, brižni, "ludo" poštenu (to su oni koji ne žele primiti ni "mali znak pažnje"), ljubazni i kada su u najvećoj gužvi, žele i pokušavaju pomoći i više nego od njih tražite, spremni su učiniti sve što mogu za druge, popravljaju međuljudske odnose gdje

god da su, čak i kad se radi o ljudima koji njih same "tračaju" ili im čak nešto podmeću. Oni drugi, naprotiv... ne bih o tome! Znade ljude koji tako rade, a nisu kršćani? Oni su "skriveni" kršćani... Molimo za njih – da se "otkriju"! ☺ /vh/

Djeci je potrebna sigurnost, podrška, ljubav

"Velika je sreća što možemo učiti. Volim isticati kako se od riječi često razbolimo, ali nas isto tako riječi liječe. Tako se može liječiti i samopoštovanje i samopouzdanje. Zapravo, do negativnoga transfera o kojemu smo govorili neće ni doći ako barem netko od roditelja pruža pozitivnu podršku, ili barem djed i baka. I škola tu ima veliku ulogu. Ako profesori djeci daju podršku i pomažu im vratiti samopoštovanje, ona će lakše izaći s time na kraj. I Crkva tu može odigrati važnu ulogu, ako svoje zajednice oblikuje kao zajednice ljubavi i povjerenja. Mediji također mogu dati svoj doprinos ako na kvalitetan način ukazuju na taj problem. Tu su i razne inicijative edukacije roditelja. Kao pozitivan primjer navela bih Obiteljsku ljetnu školu. I ona toliko roditelje potiče da drugačije razmišljaju o tome problemu. Neki ljudi doista nisu svjesni da svojim postupcima mogu djeci nanijeti veliko zlo, jer su i drugi prema njima bili takvi te im se čini kako je to normalno. A imaju dobre volje za pozitivnu promjenu, makar za male korake."

Iz intervjua s **mr. sc. Vesnom Bilić**, pedagoginjom, nakon predavanja na 36. obiteljskoj školi, Zagreb (Izvor: GK, rujna 2007.)

...šale...šale...šale...

PONOSNA MAMA

Sretna mama hvali se susjedima:

- Moj sin ide na satove engleskog, francuskog i trigonometrije!
- Ma nemojte?
- Je, je! Ajde, sine, kaži im nešto na trigonometrijskom!

GLASANJE ŽIVOTINJA

Pita otac sina:

- Sine, kako se glasa mačka?
- Mijau... - odgovori sin.
- Dobro, a kako se glasa pas?
- Vau, vau!
- Dobro sine, a kako se glasa miš?
- Klik, klik!!!

Spremni za prve obaveze?

Vaš mališan želi se baviti raznim aktivnostima, ali niste sigurni je li za to i spreman? Ovaj mali vodič britanskih psihologa može pomoći odrediti kada je pravo vrijeme za koju aktivnost.

 Muzički instrumenti. Najbolje je sačekati da vaše dijete napuni 5 godina. Razlog je jednostavan – tek na ovom uzrastu mališan će moći sjediti pol sata mirno i koncentrirati se na ono što mu učitelj priča. Također, tek na ovom uzrastu može shvatiti da ne može odmah komponirati glazbu! Ipak, ovo ne mora uvijek biti pravilo. Ukoliko primjetite da je vaše dijete spremno za satove glazbe mnogo ranije, ono će to i pokazati: stalno će se "motati" oko instrumenta koji imate u kući.

 Strani jezici. Ovdje važi samo jedno pravilo: što ranije, to bolje! Istraživanja u stranim zemljama pokazuju da djeca iz mješovitih brakova u kojima roditelji govore dva jezika vrlo brzo nauče oba jezika i

veoma vješto i lako koriste oba. Kada dijete počne učiti strani jezik, to shvaća kao zabavu, ali ubrzo uviđa veliku prednost toga. Što se godina tiče, stručnjaci preporučuju sačekati uzrast od 5 godina – to je uzrast kada su uglavnom sva djeca spremna za satove.

 Vožnja bicikla. Nikako ne dajte djetetu voziti bicikl prije nego li napuni 4 godine. Kada napuni 3 godine, možete mu dati bicikl s četiri kotača, ali ih nemojte sklanjati dok niste sigurni da dijete ima dovoljnu sigurnost za ravnotežu i snagu okretati pedale (između 6 i 7 godina).

 Kućni ljubimci. Prije nego što djetetu darujete živo stvorenje da se o njemu brine i vodi računa, dobro bi bilo da ste sigurni u to da dijete to zaista i može. Psiholozi kažu da dijete uzrasta od 4 godine može davati ljubimcu vodu i hranu. U uzrastu od 8 godina može već prošetati psa, ali bi bilo poželjno da im se svaki put tijekom ove šetnje i vi pridružite, barem dok ne napuni 10 godina. Ipak, i kada dijete malo poraste i postane tinejdžer, uvijek imajte na umu da je ljubimac kojeg ste kupili djetetu u stvari vaš ljubimac i vaša odgovornost.

MALE MUDROSTI

Mame i tate

U kućici na kraju grada življaše jedna sretna obitelj, u miru i radosti. Sve dok se jednog dana nad njihov dom nisu nadvili crni oblaci dima. Dok je vatra buktala, roditelji i djeca istrčali su van na otvoreno. Sretni što su živi i zdravi zagrlili su se čvrsto. Gledali su svoju kuću u plamenu i dimu.

U jednom trenutku se zгледаše s užasom u očima: nedostajao je najmlađi dječak od četiri godine! U trenutku dok su izlazili, on se uplašio goleme vatre, gušen dimom vratio se natrag i popeo na gornji kat.

Što učiniti? Otac i majka pogledaše se preneraženo, sestre su počele urlati. Ući u oganj je nemoguće. Vatrogasci kasne.

U tom trenutku, gore visoko otvorio se prozor. Na njemu je stajao dječak i izbezumljeno dozivao:

– Tata, tata!

Otac je zavikao što ga je grlo nosilo:

– Skoči dolje!

Dječak ispod sebe nije vidio ništa osim vatre i gustog dima, ali je čuo glas i odgovorio preplašeno:

– Tata, ja te ne vidim...

– Ja tebe vidim i to je dovoljno. Skači dolje! – vikao je nesretni čovjek.

Dječak skoči i nađe se zdrav u raširenim rukama oca koji ga je uhvatio u letu.

**SVIM OBITELJIMA ČESTITAMO
15. SVIBNJA
– MEĐUNARODNI DAN OBITELJI!**

***"Obitelji, postani ono što jesi!
Ti si živo uprisutnjenje Božje ljubavi!"***

(Papa Ivan Pavao II.)

za život: **SUPER JE BIT' RAZLIČIT...**

... je slikovnica/knjiga koja govori o najrazličitijim različitostima i kako se s njima nositi!

Posebnost je slikovnice tekst ispisan na "brajici", te istodobno u crnom uvećanom tisku latiničnim slovima, crteži su reljefno izdignuti što omogućuje prepoznavanje slike do dirom, a za potrebe visoko slabovidne djece upotrijebljene su izražajnije boje. Autorica slikovnice je **Đurđa Mikla- užić**, a ilustratorica **Zrinka Ostović**.

Novcem prikupljenim od prodaje doplatne marke "Konvencija o pravima djeteta" financirana je izradba slikovnice, tako da je pristupačna slije- poj i slabovidnoj djeci: svako slijepo i visoko slabovidno dijete od prvog do četvrtog razreda osnovne škole u Hrvatskoj će besplatno dobiti po jedan primjerak. Slijepa osoba mjesečnim doplatkom od 280 kuna (slikovnica košta 410 kn) ne može kupiti ni jedan primjerak te slikovnice.

Knjiga završava tekstem: **"JER SAMO ONO ŠTO SI TI NITKO TI NE MOŽE ODUZETI! RAZLIČITI SMO ALI JED- NAKI, SUPER NAM JE ZAJEDNO. U NEČEMU SMO NAJBOLJI, U NEČEMU NISMO. NADOPUNJAVAMO SE UZAJAMNO! JER NIJE BITNO BITI KAO SVI, NAJVAŽNI- JE JE – DA SI KAO TI!"**

protiv života: **vitrifikacija...**

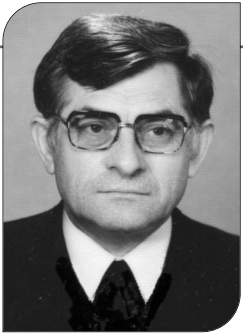
...je brzo zamrzavanje beba!

Kada se tijekom vantjelesne oplodnje dobije više embrija nego što se prema medicinskim protokolima usađuje u maternicu žene, "višak" se može zamrznuti. U slučaju kad pokušaj vantjelesne oplodnje ne uspije, u sljedećem postupku žena se ne mora ponovo podvrgavati hormonskoj stimulaciji, jer već ima zamrznuti embrij.

Specijalna bolnica Beograd prva u Srbiji uvela je vitrifikaciju, novu metodu zamrzavanja humanog materijala, koja se sve više primjenjuje u velikim svjetskim centrima za vantjelesnu oplodnju. U odnosu na do sada primjenjivanu krioprezervaciju (sporo zaleđivanje) embrija, vitrifikacija je mali korak naprijed, koji povećava šanse za oplodnju.

– Vitrifikacija je još relativno nova za definitivne zaključke, ali dosadašnja praksa pokazuje da se sa brzo zamrznutim embrijima postiže za trećinu više trudnoća nego sa sporo zamrznutim embrijima. Prednost vitri- fikacije je u brzini zamrzavanja biološkog materijala. Primjenom ove nove metode, embrij zamrznemo za 10 minuta. Kod krioprezervacije, taj postu- pak traje dva – dva i pol sata. To ne znači da je metoda, kojom smo 2001. godine u našoj bolnici, prvi put u Srbiji, dobili bebu iz zaleđenog embrija, loša. Naprotiv, sporo zamrzavanje i dalje ima veliku primjenu, ali u posled- nje vrijeme svi veliki centri u svijetu uvode vitrifikaciju. Brzim zamrzava- njem postiže se bolja kvaliteta embrija nego sporim, a to povećava i postotak trudnoća. Primjenom vitrifikacije kod nas su do sada zatrudnjele tri žene – kaže **prof. Slobodan Radulović**. (Izvor: *Večernje novosti*)

**ZNATE LI ŠTO SE DOGAĐA SA ZAMRZNUTIM,
A "NEISKORIŠĆENIM" EMBRIJIMA?**

Kraj XV. stoljeća u Somboru

O tome gdje su darovitiji Somborci i ostali Bačvani mogli studirati, pisao je i karmelićanin **o. Mato Miloš** u *Subotičkoj Danici* 1998. godine (str. 225-229). Upravo u vrijeme kad su u Sombor stigli dominikanci, rodio se oko 1480. godine u Sonti čovjek imenom Pavao. Povijest ga je zapamtila kao **Pavla Sonćanina**. Pismohrana Zagrebačke nadbiskupije ga spominje kao kanonika kantora. Piše o njemu da je bio bački i zagrebački kanonik u vremenu od 1518. do 1543. Obnašao je od 1535. godine i službu arhiđakona Vašćanskoga arhiđakonata tadašnje Zagrebačke biskupije. Naselje Vaška se nalazi sjeverno od Podravske Slatine na rijeci Dravi. Vašćanski arhiđakon, kasnije Zagrebačke nadbiskupije, obuhvaćao je Našički i Virovitički dekanat. Obnašao je nadalje i dužnost čazmanskog prepozita od 1538. godine. Otac Mato navodi da je Pavao bio rosonski biskup, pa bi bilo zanimljivo doznati gdje je bilo sjedište njegove biskupije, i kako je bio sufragana zagrebačkog biskupa **Šimuna Bakača Erdődyja** koji je na čelu Zagrebačke biskupije stajao od 1518. do 1543. godine, kad Zagreb tada nije bio metropolitansko sjedište. Bilo kako bilo, Pavao Sonćanin je bio doktor kanonskoga prava, a obnašao je i dužnost zagrebačkog i ostrogonskog prepozita. Zagrebačka je biskupija, naime, od 1094. do 1180. godine bila sufraganska biskupija Ostrogonskoj (Esztergom) nadbiskupiji, a od 1180. godine Kalučkoj metropoliji. Istom 1852. godine je Zagrebačka biskupija postala sjedištem nadbiskupa, kad je dobila sufraganske biskupije.

Pavao Sonćanin u Rimu i Budimu

U knjizi rimske bratovštine Duha Svetoga se 17. lipnja 1519. godine spominje Pavao Sonćanin, kao kanonik kantor. Među zagrebačkim kanonicima se spominje prvi put 1524. godine. Nalazimo ga i na službi apostolskog pokorničara na dvoru pape **Klementa VII.**, koji je na Petrovoj stolici bio od

1523. do 1534. godine. U prosincu 1533. godine je bio na službi Ivana Zapolje u Budimu. Srijemski biskup **Stjepan Brodarić** piše 10. prosinca 1533. godine papi Klementu VII. izvještaj o stanju Crkve i političkim prilikama u Ugarskoj. U tom izvještaju ističe kako se, o svemu što on piše, papa mogao uvjeriti i sam, kad bi saslušao svoga pokorničara, kad mu se ovaj vrati. Pavao Sonćanin je nazočio mnogim zbivanjima te je svojim očima mogao vidjeti o čemu se radi. Iz toga o. Mato Miloš zaključuje da je Pavao Sonćanin obavljao diplomatske poslove između Svete Stolice i Ugarske.

Više u Rimu nego u Zagrebu

Čini se da je svoje dužnosti u Zagrebačkoj biskupiji Pavao Sonćanin zanemarivao, kad ga je njegov biskup Šimun Bakač Erdődy, prema pismu upućenom papi **Pavlu III.**, 21. ožujka 1541., lišio kanoničkih nadarbina. No, nakon smrti biskupa Šimuna, Pavao Sonćanin je ponovno stupio u posjed svojih kanoničkih nadarbina. Zahvaljujući svome boravku u Rimu, kao i diplomatskoj aktivnosti, spoznao je opasnosti tada nadirajućeg protestantizma, pa se zato počeo baviti mišlju o osnutku jednog zavoda u kojem bi se u Italiji odgajali budući svećenici. Obavljajući u Rimu službu pokorničara, uvidio je važnost odgoja klera. Kad je 1552. godine osnovan rimski isusovački zavod Germanicum, odlučio je Pavao Sonćanin i sam osnovati jedan takav zavod u Bologni. Pripreme za osnutak takvoga zavoda je Pavao počeo u Zagrebu još 1551. godine.

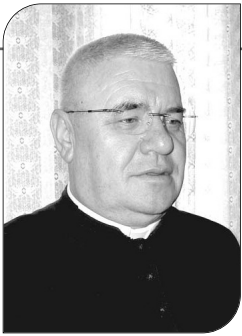
Ilirsko mađarski zavod u Bologni

U Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti čuva se rukopis "Chronologia illustrissimi Collegii Illyrico-Hungarici Bononiae", koji svjedoči o tome da je zavod ustanovljen 7. kolovoza 1553. godine. U Bologni je tada stu-

diralo desetak tisuća studenata iz različitih zemalja. Pojedine zemlje su se strale za smještaj i boravak svojih studenata. Tako je Španjolska još 1364. godine osnovala svoj zavod. Jedan je Bačvanin, kao zagrebački kanonik, bio ne samo začetnik već i mecena Hrvatsko-mađarskog zavoda u Bologni. Pavao Sonćanin je u Bolognu, između ostalih, poslao svoga nećaka **Jurja Sonćanina** i **Stipana Radetića** da u blizini bolonjskog sveučilišta zakupe nekoliko soba za studentsku zajednicu Hrvata i Mađara. Tim prvim studentima su se pridruživali sve brojniji studenti iz Hrvatske i Mađarske. Pavao Sonćanin se pobrinuo da zagrebački biskup pošalje jednog svećenika, koji će voditi računa o duhovnom životu studenata. U Bolognu je tako došao zagrebački svećenik **Stjepan Zec**, koji je postao upraviteljem studentske zajednice. Pavlu Sonćaninu je 1556. godine pošlo za rukom da za 1950 bolonjskih srebrnih funti kupi kuću suknara **Lorenza Reffrigeria**. Između ostalih studenata, 26. kolovoza 1556. godine u Bologni je na Medicinskom fakultetu doktorirao **Ivan Zaystoci** iz Križevačke županije.

U zavod su dolazili samo bolje stojeći studenti

U zagrebačkom Vjesniku od 3. prosinca 1988. godine, na 13. stranici, u rubrici Panorama subotom stoji da su u zavodu mogli boraviti Hrvati i Mađari ne mlađi od 25 godina, klerici i svjetovnjaci, "ali ne potpuno siromašni da zbog siromaštva ne budu ruglo strancima, a na sramotu svome narodu". Studenti su morali biti zakonita djeca, pravovjerni katolici "navikli i nevolju podnositi". Nisu smjeli biti redovnici, ubojice ili oženjeni. Upisnina je iznosila 25 zlatnih škuda. U zavodu se moglo ostati sedam godina. Studenti su nosili talar crne boje sa zlatnim križem i grbom zagrebačkog kaptola i osnivača Pavla Sonćanina. Zavod je djelovao više od 200 godina. Razvitak i povijest zavoda, koji je osnovao jedan Bačvanin nije ostala nezapažena.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Što je duhovna suša?

Može li se duhovna suša, iako je uzrokovana našim grijesima, nekako izbjeći ili umanjiti? Kad Boga osjećamo nekad daleko, a u duši tolika čežnja da Mu budemo blizu, da Ga gledamo, slušamo, je li to samo slaba vjera?

P. R., Sonta

Za odgovor na ovo vaše pitanje, pokušajmo prvo definirati samu molitvu. Kompendij Katekizma Katoličke Crkve među ostalim naučava da je molitva uzdignuće duše k Bogu ili iskranje od Boga primjerenih dobara, skladnih njegovoj volji. Ona je uvijek dar Boga koji dolazi čovjeku u susret. Kršćanska je molitva osoban i živ odnos Božje djece s neizmjereno dobrim Ocem, s njegovim Sinom Isusom Kristom i s Duhom Svetim koji prebiva u njihovim srcima. Stvaranjem, Bog prvi iz ništavila zove svako biće, a nakon grijeha čovjek i dalje može spoznati svoga Stvoritelja čuvajući želju za onim koji ga je dozvao u postojanje. Sve religije, posebice sva povijest spasenja, svjedoče o toj čovjekovoj čežnji za Bogom, ali Bog prvi neprestance svaku osobu privlači na tajanstven susret molitve. Dakle, razlog zašto je uopće molitva sastavni dio čovjekove duše je

svoje biće. Stoga je cijela povijest spasenja puna primjera izvanrednih molitelja – Bogočovjeka – Isusa Krista. Jasno da u molitvi postoje i razni stupnjevi i razni načini. Ponajprije bih istaknuo najvažnije, bez čega molitva ne može biti molitva, a to je *susret*. Ako se u molitvi ne dogodi susret, onda se ne može govoriti o molitvi. Drugo, što je vrlo važno, molitva je uvijek u susretu *dijalog – razgovor*. To nije tek naše nabranje, a još manje "brbljanje" Bogu, to je razgovor s Bogom. Dakle, koliko vremena posvećujemo tom svom "govoru Bogu", barem toliko vremena trebamo posvetiti i slušanju Boga. Mnogi naši vjernici nikad ni ne

naći susret s Njime. Duhovna suša, kako je pisci askeze nazivaju, nikada nije uzrokovana grijesima. Duhovnu sušu ne poznaju površni molitelji, a pogotovo oni koji bi povezivali u nekom odnosu grijeh i molitvu. Pitanje grješnosti u molitvi je pitanje pokajanja. Sjetimo se da je prvi čin svake molitve poniznost i svijest vlastite grješnosti koji onda uvijek u nama stvara raspoloženje pokajanja i da je to "ulazak u svijet molitve". Dakle, nikada se ne moli u grijehu nego eventualno grješnik moli u pokajanju. Duhovna suša je "privilegija" izabranih duša. Nema dovoljno prostora u ovoj rubrici da opišemo neke klasične primjere duhovne suše kod velikih mistika, ali ću nabrojiti

Duhovna suša je "privilegija" izabranih duša.

misle o tome da "zna tvoj Otac nebeski što ti je potrebno..." pa ponavljaju beskonačno puno riječi, a uopće ne daju prostora slušati volju Božju. U molitvi se stalno ide putem traženja ispunjenja volje Božje, jer to je naše spasenje, kako kaže apostol Pavao. Konačno, molitva je *Bogoštvlje* u kojemu Boga slavimo, zahvaljujemo, veličamo i molimo. Svaki od ovih pojmova je posebno važan, ali sada to nije tema ovog vašeg pitanja. Zapamtimo ove tri datosti: *susret, razgovor, Bogoštvlje*.

samo da su tu veliku duhovnu sušu u trajanju od više godina osjetili napose sveta Terezija Avilska, sveti Ivan od Križa, sveta Mala Terezija i konačno u najnovije doba se otkrilo da je blažena Majka Terezija cijeloga života nosila taj teški križ "odsutnosti Božje". Kako vidite, u konačnici, to je dar Božji. I što je više i dulje ta suša, tim se više duša čisti i čežne. Stoga ste u pravu kada tvrdite u svom pitanju da u sebi osjećate čežnju. Ta čežnja rađa konačno ljubavljju, a ne razočaranjem. Sjetimo se lijepe biblijske knjige Pjesme nad pjesmama, koja je sva posvećena čežnji, a opisuje odnos Izabranog naroda prema svome Bogu. Kako je ta knjiga puna čežnje, ali i ljubavi. Ta čežnja ne samo da ne slabi našu vjeru i da nije znak slabe vjere, nego je "čistilište" naše vjere i dovodi nas do potpunog predanja. Sjetimo se Isusa u Getsemanskoj tjeskobi, kako završava njegova molitva: Neka bude volja Tvoja! A na križu sva ta tjeskoba napuštenosti završava riječima: U ruke tvoje, Oče, predajem duh svoj. To je smisao duhovne suše.

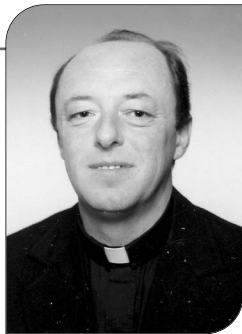
Duhovna suša je Božji dar i čišćenje duše. To je put prema kontemplativnoj molitvi.

činjenica da je čovjek stvoren na sliku Božju i da je u njegovu dušu u nekom smislu "utisnuta" božanska dimenzija postojanja. Svatko teži svome originalu. Tako je molitva u biti i ponajprije susret duše koja traži i koja jedino nalazi svoj smisao punine u Bogu koji ju je stvorio i obdario svojom božanskom naravi. Molitva dakle nije nešto izvanredno, nego vrlo naravan odnos duhovnoga bića prema Stvoritelju. Stoga je teško razumjeti, pa i kršćane, koji imaju u podsvijesti osjećaj "dužnosti molitve". Molitva je mnogo dublje i više od dužnosti, ona je narav življenja čovjeka s Bogom. Molitva kao takva nije Božja potreba nego naša kako bismo ispunili

Što se događa kada osjećamo da nam je "Bog daleko"? Ponajprije, Bog ne može biti daleko od nas "jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo...", kako kaže apostol Pavao. Taj dojam "daljine Božje" je koji puta stvarno dojam i on nas muči. Bog dopušta da ga iskrena duša traži. Benedikt XVI. naučava da je taj "skriveni Bog" upravo naša potreba da se pročišćavajući svoje nakane i oslobađajući se svojih navezanosti trsimo što više približiti Bogu. Dakle, to nije skrivanje Boga, nego Božja pedagogija. On nas na tom putu "skrivenosti" zapravo vodi putem čišćenja svih naših navezanosti, ovisnosti, pa i površnosti da bismo što čistije mogli tražiti i

Završimo dakle ovo naše razmišljanje jasnim odgovorom. Duhovna suša je Božji dar i čišćenje duše. To je put prema kontemplativnoj molitvi. Svaka molitva je susret i razgovor s Bogom u kojoj tražimo njegovu volju i njegovu slavu. Molitva je disanje naše duše i nikad neće biti savršena do onoga časa kada svim svojim bićem uronimo u Božje biće.

5 / 2003 ZVONIK 37

Kardinal Kasper o ekumenizmu

Dijalogu nema realne i odgovorne alternative – rekao je kardinal Walter Kasper u intervjuu danom za dnevnik *Our Sunday Visitor*. Otapa se led u odnosima s Ruskom pravoslavnom Crkvom, a postoji želja za suradnjom – istaknuo je kardinal Kasper.

Nakon kardinalova imenovanja za pročelnika Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana, u Rusiji su ustanovljene 4 katoličke biskupije što je izazvalo duboku krizu s Ruskom pravoslavnom crkvom – pojasnio je kardinal Kasper. U međuvremenu se stanje popravilo. Nema više leda, otapa se. Mislimo da bi osobni susret Pape i patrijarha Alekseja II. bio veoma koristan za daljnji razvoj naših odnosa. Patrijarh nije nikada načelno odbacio takav susret, ali zahtijeva da se prije riješe neki problemi, primjerice "prozelitizam i unijatizam". Zauzeti smo u rješavanju tih problema i nadamo se da ćemo ih riješiti, unatoč različitim pristupima i zabrinutostima. U ovome trenutku, Moskovski se patrijarhat zanima za suradnju u pitanjima korijena i kršćanskih vrednota Europe – rekao je kardinal.

Prozelitizam i unijatizam su glavna prepreka mogućem susretu između Pape i Patrijarha. Više smo puta pojasnili to što mislimo o tim problemima. Posebice, pojasnili smo kako ni Katolička crkva ne prihvaća prozelitizam. Problem je u različitom poimanju prozelitizma poradi ruskoga shvaćanja "kanonskoga prostora" – smatra kardinal Kasper. Katolička crkva Rusiji priznaje dugu tradiciju i kršćansku kulturu. Priznajemo sve sakramente, episkopat i svećeništvo Ruske pravoslavne crkve. Stoga, da katolici koji žive u Rusiji mogu ponuditi jasno svjedočanstvo svoje katoličke vjere, u tome nema evangelizacije kao takve, jer evangelizacija se vrši samo u poganskome kontekstu. Obratiti pravoslavne na katoličku vjeru nije naša politika niti strategija. U Rusiji ne činimo misije poput onih u poganskim regijama svije-

ta. S pravoslavnima želimo surađivati u misijama i evangelizaciji, potrebnima u modernoj Rusiji, nakon 70 godina ateističkoga odgoja i promidžbe – rekao je kardinal.

Unatoč naporima u pojašnjavanju izraza, kardinal je ustvrdio kako mu se čini "da sumnje traju, jer vjerujem kako misle da postoji nepodudarnost između govora i djelovanja". Iz toga razloga, prije dvije ili tri godine, zauzeo sam se u ustanovljenju zajedničkoga povjerenstva za žalbe – istaknuo je kardinal. Ako je neka žalba opravdana, onda moramo mijenjati, a ako nije opravdana, onda ju valja povući. Povjerenstvo ozbiljno radi i moglo bi riješiti neke stvarne probleme. Kada sam bio u Kijevu, prije tjedan dana, stekao sam dojam da se sada, Bogu hvala, nešto miče i da se stanje polako popravlja između pravoslavnih ovisnih o Moskvi

današnjih, povijesna su stvarnost i imaju pravo na opstojnost. Premda se moraju otvoriti ekumenskim odnosima s pravoslavnim majčinskim crkvama. Izgleda mi da je Grkokatolička crkva u Ukrajini spremna za taj korak, a u akademiji u Lavovu ima veoma dobar ekumenski program. Dogovorili smo se da obje strane trebaju priznavati vjersku slobodu pojedinih kršćana koji se po savjesti žele ujediniti s drugom Crkvom – istaknuo je kardinal Kasper.

Kardinal se slaže s činjenicom da se još raspravlja o navodnome katoličkome prozelitizmu na ruskome kanonskome prostoru. Prisjetio se objavljene želje metropolita Kirilla da Benedikt XVI. ukine četiri biskupije koje je osnovao Ivan Pavao II. Prema kardinalovome mišljenju, riječ je o "veoma iznenađujućoj izjavi".

Tijekom njegova nedavnoga posjeta Rimu, metropolit Kirill o tome nije govorio. Mislim da i njemu mora biti jasno kako Sveti Otac ne može učiniti korak natrag – istaknuo je kardinal. Mučno je gledati kvalitetnu razliku između naših katoličkih biskupija u Rusiji i pravoslavnih biskupija na Zapadu. Ruska pravoslavna crkva trebala bi dakle učiniti isto otvaranje koje mi nudimo ruskim pravoslavnim kršćanima i njihovim župama i biskupijama u zapadnoj

Europi i Americi – rekao je kardinal Kasper. U svakome slučaju – dodao je – uvjeren sam da će se dijalog nastaviti. Svaka se Crkva mora sučeliti sa stvarnošću jer u današnjem svijetu dijalogu nema realne i odgovorne alternative. Pred izazovom sekularizacije, kršćani moraju biti jedinstveni i predlagati zajedničko svjedočenje svoje vjere i kršćanskih vrednota. Patrijarh Aleksej II. je više puta očitovao svoje visoko mišljenje o Benediktu XVI., kao teologu s dobrim poznavanjem crkvenih otaca i kao Papi koji brani "konzervativne" vrednote, riječ "konzervativan" shvaćam u pozitivnome značenju riječi – istaknuo je kardinal i dodao kako njih dvojica redovito razmjenjuju pisma i zahvalnice, a obojica se zalažu za poboljšanje odnosa – zaključio je kardinal Kasper. /*Prema: Radio Vatikan/*

Kardinal Kasper u sredini

i grkokatolika, iako su odnosi – zbog povijesnih razloga – još teški. Imao sam prijateljski susret s metropolitom Vladimirom. S blagoslovom metropolita Vladimira i Ruske pravoslavne crkve, grkokatoličkoga kardinala Lubomyra Husara i latinskoga kardinala Marijana Jaworskoga otvorili smo ekumenski centar "Sveti Klement". Ova je suglasnost po sebi malo čudo. Centar je mala biljka, ali ima osnove za rast. Želio bih da bude zajedničko uporište i mjesto susreta, dijaloga i općenja među Crkvama – kazao je kardinal Kasper.

S obzirom na "unijatizam", kardinal je potvrdio svoje uvjerenje. Recimo da "unijatizam", shvaćen kao metoda, danas i ubuduće, nije više prikladan za postizanje jedinstva Crkve. Ali takozvane Unijatske Crkve, nastale u prošlosti, u veoma različitim okolnostima od

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

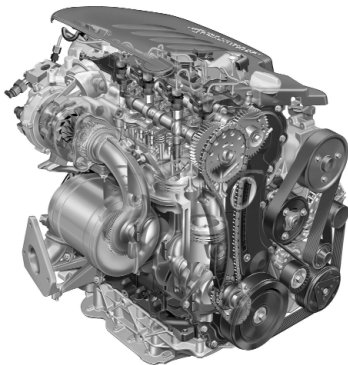
EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDAKOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:

- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

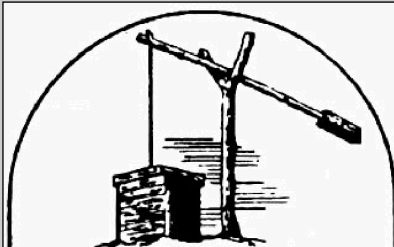
Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka je pomoć dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

Svake treće nedjelje u mjesecu
novi broj "Zvonika"

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Millennium GSM Centar

Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari

najpovoljnije

Mobilni

Gigaset
A-180

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA

PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Neka
Bog
blagoslovi
sve
koji
radom
služe
braći
ljudima!

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

H čitaonica Hrvatska

Čitajte tisak,
posudite knjige i
porazgovarajte
s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

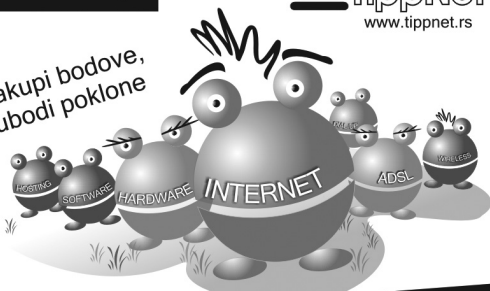
Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

nova akcija

sakupi bodove,
ubodi poklone

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ČEKAMO VAS!

24000 Subotica, Karadordev put 2 024/555-765

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

• Karadordev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonočno): 024 / 55-44-33

RASPORED
SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs

E-mail: funero@funero.co.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.

024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY

PIAGGIO GILERA
Vespa

Радио Суботина
Radio Subotica
Szabadkai Rádó

SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan

MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUCSKÉSZÍTŐ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKÉ - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA

VI. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilni: 064 201 56 12

Miss & Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

HRVATSKI KULTURNI CENTAR "BUNJEVAČKO KOLO"

Subotica,
Preradovićeva 4
Tel:
(024) 555-589

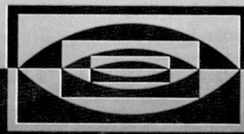

MONOLIT GRADNJA

Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

SZTR

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:

radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

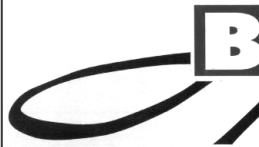

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HRVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

"APOLONIA"

Radno vrijeme:

ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

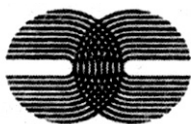
CSALÁDI MAGAZIN

Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

Slušajte Radio Suboticu program

na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA

Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 Mhz FM - SUBOTICA

102,9 Mhz FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeva 4

Tel: (024) 556-898 i 553-818

U susret događanjima

7. 06. 2008. u 9,00

Sveta misa na Bunariću

08. 06. 2008. u 20,00

Katedrala Svete Terezije
Gospel i Jazz u Bazilici
Komorni zbor "Pro musica", Subotica

15. 06. 2008.

Franjevačka crkva u 8,30
Katedrala Svete Terezije u 10,00
Kilbertus Lorand: Missa disparata
Collegium Musicum Catholicum

22. 06. 2008. u 10,00

Katedrala Svete Terezije
Mješoviti zbor katedrale iz Segedina

29. 06. – 07. 07. 2008.

Hodočašće mladih
u Slovačku "Muraň-Levoča"

Cijena je 50 eura,
prijave do 05. 06. 2008.
Sve informacije možete dobiti od
vlč. Dominika Ralbovskog
(mobitel: 063/75 40 766)

Otvoren Zvonikov ured

Župa Sv. Roka
Beogradski put 52, 24000 Subotica

Radno vrijeme:
radnim danom od 14 – 18 sati

**Dodite, posjetite nas
i postanite našim suradnikom**

Tragovi Šokadije: 1688. – 2008. od Gradovrha do Bača

Program manifestacije

15. 05. 2008.

Osijek: Urbani Šokci
Međunarodni okrugli stol:
Ugledni Šokci i Bunjevci
Cjelodnevni program

30. 05. – 1. 06. 2008.

Sarajevo: Muka Isusova u pobožnostima i
običajima Šokaca u Bačkom Monoštoru

31. 05. 2008. u 11,00

Tuzla: Migracije kroz stoljeća
Okrugli stol

1. 06. 2008.

Tuzla: Hodočašće
10,30 sati procesija
11,00 sati svečana sveta misa
u Franjevačkom samostanu
Poslije svete mise,
kulturno-umjetnički program

5. 06. 2008.

Bački Monoštor:
III. festival marijanskih pisama

11. 06. 2008.

Osijek: Baču u čast
Šokačka književna večer

15. 06. 2008.

Bački Breg: Mikini dani
Festival tamburaške glazbe

28. 06. 2008.

Sonra: Lira naiva
Književna večer

12. 07. 2008.

Vajska: Susret šargije i tamburice
Kulturno umjetnički program

19. 07. 2008.

Plavna: Etno izložba
uz kulturno-umjetnički program

9. 08. 2008.

Bački Monoštor: Bodrofest

30. 08. 2008.

Bač: Susret Šokadije
Kulturno-umjetnički program

14. 09. 2008.

Vukovar: Hodočašće
Znanstveni skup
11,00 sati svečana sveta misa
u Franjevačkom samostanu

27. 09. 2008.

Sombor: O jeziku šokačkom
Književna večer

4. 10. 2008. u 11,00

Bač: Migracije kroz stoljeća
Okrugli stol

5. 10. 2008.

Bač: Hodočašće
10,30 sati Procesija
11,00 sati Svečana sveta misa
Poslije svete mise
kulturno-umjetnički program

13. 10. 2008.

Bački Monoštor: Zavitni dan

22. 11. 2008.

Sonta: Šokačka večer

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazza 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:

Zvonik, Subotica.info
Tímea Torma

Sombor

Krizmanici župe Presv. Trojstva

Redenje o. Zlatka Pletikosića, ocd

Prvopričesnici

Župa Marija Kraljica svijeta na Paliću

Župa Marija Majka Crkve u Subotici

Kraljice

Subotica, Sv. Rok

Tavankut

Bračtanje u Durdinju

Radovi na bogosloviji "Augustinianum"

**Smatram, uistinu,
sve patnje sadašnjega vremena
nisu ništa prema budućoj slavi
koja se ima očitovati u nama.
Doista, stvorenje sa svom
žudnjom iščekuje
ovo objavljenje
sinova Božjih. /.../
Jer i stvorenje
će se osloboditi
robovanja
pokvarljivosti
da sudjeluje
u slobodi
i slavi
djece Božje.**

(Rim 8,18-21)